

PENTAGRAM

T H E M A N U M M E R :

WAARHEEN EVOLUEERT DE MENS?

«Theologen, filosofen en geleerden buigen zich al eeuwen over de vraag waar 'leven' vandaan komt en waartoe het dient. Evolutietheorieën worden door nieuwe technische mogelijkheden uitgebouwd en nog altijd is het einde niet in zicht.»

INHOUD

- 2 GEBOORTE VAN EEN NIEUWE ZIEL
- 4 DE WARE KUNST VAN BOUW
- 8 WELKE RELIGIE HEEFT DE 21^E EEUW NODIG?
- 16 WAARHEEN EVOLUEERT DE MENS?
- 21 TOT NEGEN MAAL TOE WORDT GEZEGD: «ZALIG ZIJN...»
- 24 DE BERGREDE BESCHRIJFT HET LEVEN VAN DE NIEUWE ZIEL
- 28 HET LIED VAN DE LIEFDE
- 29 DE HULP VAN EEN MYSTERIE- OF GEESTESSCHOOL
- 34 ALLES ONTVANGEN, ALLES PRIJSGEVEN EN DAARDOOR ALLES VERNIEUWEN
- 40 SAMENSpraak TUSSEN HERMES EN TAT
- 42 HET GROEIEN VAN DE NIEUWE ZIEL

25STE JAARGANG NR. 4

JULI/AUGUSTUS 2003

GEBOORTE VAN EEN NIEUWE ZIEL

In dit themanummer van Pentagram vindt u een reeks artikelen van leerlingen van het Gouden Rozenkruis, die hun ervaringen op hun levenspad beschrijven. Soms zijn het vreugdevolle gebeurtenissen, soms ook moeilijk te overwinnen hindernissen. Zij hebben deze artikelen geschreven in de hoop dat de lezers van ons internationale tijdschrift daaruit inspiratie en kracht mogen putten.

De mogelijkheid tot een hogere spirituele ontwikkeling is in aanleg aanwezig in iedereen. Het is een kostbaar geschenk vol genade, maar ook vol uitdaging. Spirituele ontwikkeling is opklimmen naar een hoger inzicht en wijsheid ontvangen. Ontwikkelen is moeilijkheden overwinnen. Hoe kunnen wij die problemen die voor ieder weer anders zijn, herkennen, doorzien en oplossen? Hoe kunnen wij een spirituele basis uitbouwen tot een realiteit? Hoe kunnen wij, mensen van de 21e eeuw, deze veelal nog verborgen en onvermoede geestelijke kern in ons dagelijks leven vinden en vrijmaken?

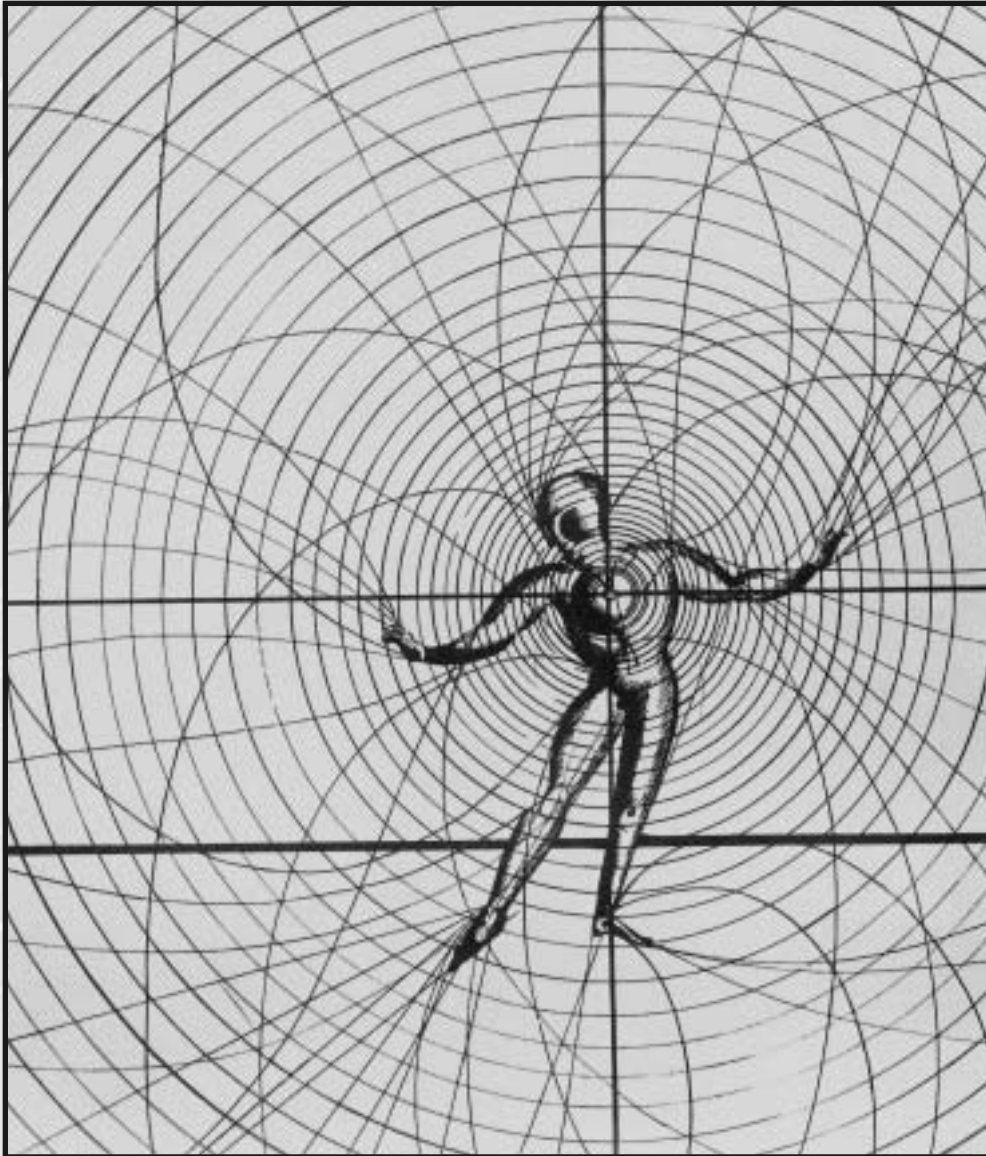
De sleutel ligt verborgen in het mysterie van de nieuwe geboorte. «Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan,» zegt Jezus tegen Nicodemus. (Joh. 3,5)

In de moderne gnostieke wereldbeschouwing staat dit mysterie van de transfiguratie centraal. Als wij spreken over de

geboorte van een nieuwe ziel, gaan wij ervan uit, dat er een brug is tussen ons huidige, beperkte bewustzijn en een nieuw bewustzijn dat boven alle aardse beperkingen uitgaat. Een toestand van onverderfelijke vreugde en vervulling. De woorden van Jezus bevatten een duidelijke verwijzing naar een concrete, dagelijkse levensalchemie. Naar een pad, waarop het proces van totale innerlijke verandering moet plaats vinden.

Dit proces volgt algemeen geldende natuurwetten, die als zodanig kunnen worden herkend en ervaren. Het was en is de bedoeling van de gnostici, dit proces aan de mensheid te tonen en te bewijzen. Zij moedigen hun medemensen aan deze vernieuwende levensweg te zoeken, te ontdekken en te gaan.

Daarbij worden deze waarheidszoekers niet aan hun lot overgelaten. De innerlijke weg is een individuele weg, waarop de verbondenheid van al wat leeft ervaren wordt. De mens is een cel in het lichaam van de mensheid, de ziel is een cel in het lichaam van de zielenmensheid. Daarom kan het pad van innerlijke vrijmaking nooit alleen worden gegaan, maar wordt het gevoed, gedragen en geïnspireerd door allen die in dezelfde richting gaan en die daarin reeds zijn voorgegaan. Ervaringen van anderen kunnen inspireren en helpen en de eigen inzichten aanvullen en verdiepen. Een klein venster kan een weids beeld tonen, inspireren en het hart verwarmen. De weg van de Nieuwe Ziel die zich voor u en ons ontvouwt, is in al haar eenvoud het grootste wat een mens bereiken kan.

De mens
gevangen in het
web van karma,
bloedserfenis,
godsdienst,
wetenschap en
kunst.

Vraag: «Ik kan geen goed beeld krijgen van de microkosmos.

Wat is dat nou precies?»

Antwoord: «Het woord microkosmos geeft aan, dat het hier om een verkleinde uitgave gaat van de macrokosmos, het heelal. Microkosmos betekent 'wereld in het klein'. Een innerlijke en uiterlijke afbeelding van alles wat in de macrokosmos aanwezig is. Dat wil zeggen: alles wat reeds geschapen is, maar ook alles wat nog tot ontwikkeling moet komen. De microkosmos in zijn huidige staat is een geschonden wezen. De leer van gnostieke transfiguratie beoogt herstel, zodat de microkosmos zijn oorspronkelijke plaats in de schepping kan innemen. U kunt u een voorstelling maken als u denkt aan een lantaarn in de mist. Een kern van licht met daarom een ronde nevelwolk. Tot in het oneindige uitvergroott is die nevelwolk vergelijkbaar met het universum waartoe de mens behoort. Van de mens wordt gezegd dat hij een microkosmos is. Alles is in hem aanwezig en zal te zijner tijd worden ontwikkeld en geopenbaard. Het biologische, maar vooral ook het geestelijke.»

DE WARE KUNST VAN BOUW

Volkomen vervulling en harmonie zijn de vruchten van waarachtig scheppen. Dit principe heeft de mens voortdurend aangespoord om zijn gedachten en verlangens vorm te geven en te streven naar harmonie en schoonheid. Hij wordt gedreven om tot nieuwe, betere prestaties te komen. Hij zoekt – moet zoeken, van binnenuit – naar de ware kunst van bouw.

De natuurlijke ziel is de middelaar in het aardse scheppingsproces. Deze ziel, het levensprincipe van de persoonlijkheid, bestuurt bewust of onbewust de stofwisseling, de voortplanting, waarneming en gevoel, beweging, begeren en willen, denken en spreken. Deze vermogens zijn ontwikkeld tijdens de involutie in de materie en zij komen ook bij andere levensvormen voor. In iedere mens spelen zij een individuele rol, die wordt bepaald en beïnvloed door kosmische, maatschappelijke en persoonlijke omstandigheden. De condities van de geboorte, familie-omstandigheden, opvoeding en cultuurbeeld, maar ook eigen beslissingen en handelingen vormen het karakter en het vitale

principe van de mens: de ziel uit de natuur geboren.

In deze natuurlijke ziel worden impulsen uit de omgeving en van andere natuurzielen afgedrukt. Krachten worden erdoor belevendigd, geconcretiseerd en omgezet in gedachten, gevoelens en in concrete vormen. Materiële en immateriële verworvenheden van de natuurziel berusten dus op de samenwerking met andere natuurzielen. Dat principe komt in alle vormen van kunst, religie en wetenschap en als gevolg daarvan in de ontwikkeling van staats- en maatschappijvormen tot uitdrukking. Kortom, in elke 'culturele' prestatie.

ALLEEN DE KERN VERANDERT NIET

Deze ziel is echter een voorlopige toestand, een fase in haar ontwikkeling die moet leiden naar 'wedergeboorte': naar omzetting van de natuurziel in een nieuwe ziel met totaal andere mogelijkheden, eigenschappen en vermogens. Dat proces wordt prachtig weergegeven door de rups die zich verpopt, om als vlinder te worden wedergeboren. (Het Griekse woord 'psyche' betekent zowel 'ziel' als 'vlinder'.) Nu is de vlinder ongetwijfeld

een heel ander wezen dan de rups: alleen al uiterlijk bezien. Maar hij heeft ook andere organen, neemt anders waar, beweegt zich anders en hij beschikt over het vermogen zich voort te planten; zijn soort in stand te houden. De rups voedt zich met bladeren, de vlinder met nectar; de rups kruipt, de vlinder vliegt; de rups is compact en lijkt onbeholpen, de vlinder is licht, subtiel, een wonder van schoonheid. Tijdens het verpoppen geeft de rups zijn vorm en eigenschappen als voedingsbodem voor de vlinder. Biologen hebben vastgesteld dat alle structuren van de rups vloeibaar worden. Hij verandert in een taaie, vloeibare substantie van proteïnen en andere chemische bouwstenen. Alleen de kern verandert niet. Er is één cel die de bouwtekening bevat voor de nieuwe gedaante.

De verpoppende rups kunnen we zien als een metafoor van de huidige mens die voor een totaal nieuwe ontwikkeling wordt geplaatst. Naar zijn natuurlijke toestand lijkt deze mens op een rups. Alle biologische en psychologische structuren, zijn stofwisseling van chemische, etherische, astrale en mentale substanties, zijn afgestemd op het in stand houden van zijn huidige levensstaat. Zijn gehele exis-

tentie wordt bepaald door de natuurkrachten, waarin hij geheel en al opgaat. Deze krachten kunnen zich uitdrukken als angst, boosheid, list, begeerte, traagheid, lust en trots. Maar ook als liefde, genegenheid, hoop, hulpvaardigheid, mededogen en offerbereidheid. Door cultivering kunnen zulke facetten worden getemperd of verfijnd. Maar hun essentie verandert niet. Zij blijven verbonden met de zich handhavende natuur en zijn dus gericht op handhaving van het eigen wezen.

Het potentieel van een 'nieuwe ziel' bevindt zich in de mens. Deze ziel heeft een andere structuur. Zij is de vlinder die opstijgt uit de logge rups. Die toestand kan niet worden bereikt door verfijning en cultivering van de rupstoestand, maar door verpopping. Door gedaanteverandering of transfiguratie.

Een rups verpoppt zich tot vlinder.
Illustratie Pentagram.

Vraag: «Wat verstaat u onder een natuurgeborene? Is niet iedereen uit de natuur geboren?»

Antwoord: «Inderdaad, naar zijn biologische structuur is de mens geboren uit de dialectische natuur. Zijn persoonlijkheid – bestaande uit vier lichamen – is uit de elementen van de dialectiek opgebouwd. Daartegenover staat de zielgeborene. Dat is de mens in wie de nieuwe bezieling vorm heeft gekregen en zich verder gaat ontwikkelen.»

Bij deze transmutatie is het biologisch bestaan de voedingsbodem, waarin de kiem van het nieuwe, de nieuwe ziel, is gelegd. Al het oude moet 'oplossen' om het nieuwe een kans te geven. In de Evangelien wordt dit alchemisch proces omschreven als de 'wedergeboorte uit water en geest'.

De ziel is het levensprincipe dat het lichaam belevendigt, het denken stimuleert, de invloed van de aura reguleert en de levenskrachten transformeert en voor het lichaam geschikt maakt. Zij heeft een regulerende functie, evenals de maan een regulerende invloed heeft op alle levenskrachten en bioritmen. De natuurziel past zich aan bij de ritmen van ons natuurlijke levensveld, de nieuwe ziel echter heeft toegang tot krachten uit een andere natuur dan de menselijke. Zij beschikt over totaal nieuwe vermogens. Het voornaamste vermogen is dat van het nieuwe denken.

De nieuwe ziel is de enige poort waardoor de Geest toegang heeft tot de persoonlijkheid. Alle suggesties van de Geest worden, voordat zij in het lichaam actief kunnen worden, door de daarvoor ontvankelijke ziel geassimileerd en door-

Met transfiguratie wordt niet bedoeld op het proces van verheerlijking zoals dat in sommige religies wordt voorgesteld, maar op een volkomen gedaanteverwisseling, waarbij het oude, sterfelijke, wegvalt en de nieuwe, onsterfelijke mens verrijst.

gegeven aan de persoonlijkheid. De geestelijke zon kan zich zo in de ziel – de maan van de persoonlijkheid – spiegelen. Het goud kan zich zo met het zilver verbinden. Doordat de oude ziel zich overgeeft, ontstaat er ruimte voor de nieuwe ziel. De rups kan verpoppen tot vlinder. De oorspronkelijke geestelijke vermogens van de mens kunnen worden vrijgemaakt. Als deze gedaanteverwisseling van de ziel niet plaatsvindt, blijft zij gebonden aan het aardse lichaam en kan de oorspronkelijke goddelijke ordening in de microkosmos niet worden hersteld. Dan blijven de verhoudingen voorlopig nog verkeerd, dan houdt het lichaam met zijn animale behoeften de ontwakende ziel nog gevangen en laat het zich nog niet door haar leiden.

Remold the world – verander de wereld!
Uitroep van protest, maar ook een oproep aan ieder die het wil zien, om een andere koers te gaan varen. Foto Pentagram.

Het reeds genoemde nieuwe denkvermogen staat open voor impulsen van de goddelijke Geest. Daarom wordt de ziel in bijvoorbeeld de Griekse mythologie als vrouw voorgesteld. Eros, de goddelijke Geest is mannelijk; Psyche, de ontvangende ziel is vrouwelijk. Samen vormen zij het bruidspaar waardoor de alchemische vereniging kan worden voltrokken. In andere verhalen wordt gesproken over het bruidsofskleed van de ziel, het 'soma psychikon' of zielelichaam, dat in en om de transfigurerende mens tot ontwikkeling komt.

Het nieuwe denkvermogen is in staat om het Godsplan te ontvangen en te begrijpen. Door het indalen van de Geest wordt de ziel verlicht en er ontstaat een brandpunt van het nieuwe bewustzijn. In de hermetische filosofie wordt dit brandpunt 'Pymander' genoemd, dat wil zeggen: 'herder van de mensen.' Dit nieuwe bewustzijn is namelijk in staat het lichaam te leiden, zoals een herder zijn schapen leidt. Het directe waarnemen van het Godsplan, de innerlijke verlichting, heeft onder andere tot gevolg, dat het astrale lichaam anders gaat werken. Het etherlichaam wordt vervuld van onwrikbare kracht en energie; in het stoflichaam worden het slangenvuur en de sympathicus veranderd. Enkele van de nieuwe eigenschappen worden in *De stem van de stilte* (door H.P. Blavatsky) omschreven als liefde, harmonie in woord en daad, geduld, gelijkmoedigheid in lust en leven, onbevreesde energie en wijsheid.

Zo kunnen wij iets vermoeden van de diepte en de schoonheid die in dit proces van geestelijke vernieuwing tot stand komen. Prachtige en ontroerende klanken, dynamische harmonie van waarden en krachten, van levensuitingen die het gewone en bekende leven verre te boven gaan.

De nieuwe ziel herkent, naarmate zij vrijkomt, meer en meer de structuur van de goddelijke wereld en tracht de impulsen die zij ontvangt over te dragen aan anderen. Haar ervaringen kunnen ook door het instrument van de persoonlijkheid worden uitgedrukt. Bijvoorbeeld in architectuur – zoals in de gothiek en de renaissance –, in poëzie, filosofie, muziek, beeldhouwwerken en schilderkunst. De koninklijke kunst van bouw waarover de klassieke Rozenkruisers spraken, is echter nog heel wat anders. Dat is de uitdrukking van het door de Geest bezielde leven in het individuele leven zelf. Die bezieling volgt het proces van volledig herstel van de microkosmos. En als gevolg daarvan: transfiguratie van de persoonlijkheid tot een instrument dat geschikt is om de ziel in deze bouwkunst te dienen.

Voor de oppervlakkige beschouwer kan een dusdanig bezielde mens niets bijzonders zijn. Hij leeft schijnbaar als ieder ander, maar bij nader inzien blijkt hij zijn gehele levenshouding consequent te baseren op die kostbare verbinding tussen de ziel en de Geest Gods. Zijn leven is een getuigenis van spontane dienstbaarheid aan God, Zijn schepping en Zijn schepselen.

Vraag: «Wat is het doel van onze ervaringen in de duisternis?»

Antwoord: «Het doel is: het vinden van het Licht tijdens die dwaaltocht; het overwinnen van het kwaad met dit zelf-verkregen Licht. En het herstel van de oorspronkelijke toestand. Alle mysteriën gaan daarin op. Zodra de mens ze doortast heeft, keert zijn lijn van ontwikkeling weer omhoog; keert zij tot haar oorsprongen terug. Doch, met welk een onmetelijk verschil! De mens ging uit als een onwetende, hij keert terug als een wetende. Hij ging uit als een verloren zoon; nu is hij de hervonden zoon, die terugkeert in het Vaderhuis.»

(De Egyptische Oer-Gnosis, dl. 4, pag. 131. Jan van Rijckenborgh.)

WELKE RELIGIE HEEFT DE 21E EEUW NODIG?

«Twee grote levensrichtingen, twee standpunten, twee oriënteringen staan tegenover elkaar. Aan de ene zijde de orthodox-religieuze groeperingen met hun 'de mens is niets en de wereld ligt in het boze – in het land aan gene zijde wenkt de eeuwige zaligheid'. Aan de andere zijde staat het humanisme in zijn gehele, bonte, rijke schakering van religie, atheïsme, esoterische, politieke en sociale aanzichten, met zijn 'de mens is goed en de wereld is goed, er moeten slechts weerstanden worden overwonnen en misvormingen gecureerd'. Aan de ene zijde het starre conservatisme, aan de andere het vooruitstrevende element.»

(Dei Gloria Intacta, J. van Rijckenborgh, 1957)

De mensheid is tijdens haar in- en evolutie begeleid om haar bewust te maken van haar plaats in de schepping. In die begeleidingsprocessen hebben vele religies een belangrijke rol gespeeld en zij legden de basis voor indrukwekkende culturen. Uit de impulsen van bijvoorbeeld taoïsme, hindoeïsme, boeddhisme, hermetisme en christendom ontstonden culturen die nog altijd het dagelijks leven van vele honderden miljoenen mensen bepalen. Steeds werden en worden twee wegen gewezen: een spirituele en een culturele. De spirituele om de mens te verheffen boven zijn biologische levensgang, de culturele om hem normen en waarden bij te brengen

die een samenleving mogelijk maken. Uiteindelijk is het doel de grens tussen sterfelijkheid en onsterfelijkheid te overschrijden. Gezondenen onderwezen de leer en brachten haar in praktijk: Lao Tse, Hermes Trismegistos, Boeddha, Mani, Jezus en vele anderen wezen de weg naar herstel van de binding tussen het goddelijke en de dolende ziel.

In tal van culturen staat de religie centraal in het dagelijks leven. Alles wat een mens overkomt, wordt hem verklaard als een directe weerslag van Gods wet. Het weer, bewegingen van de aardkorst, windhazen en watervloeden, epidemieën... het zijn allemaal tekenen van Gods tevredenheid of ontevredenheid over het gedrag van de mens. Religie bepaalt zo de levensnormen en geeft de mens zijn plaats in de wereld. Door het beleven van zijn religie, leert hij zien wat de zin van zijn leven is.

DE MENSELIJKE GEEST BEGINT ZICH TE ROEREN

Met die methode wordt voor een groot deel geappelleerd aan de aardse mens met zijn aardse lichaam. God staat buiten hem. God wordt bijvoorbeeld afgebeeld als een vaderfiguur of een alziend oog; boven in een koepel, boven het altaar of in de top van een gebrandschilderd raam. Maar zodra de mens uit de beperkingen van zijn dagelijks leven breekt en gaat reizen, de wereld gaat ontdekken en hij door andere culturen wordt beïnvloed, komen er barstjes in dat vertrouwde, voorgeschreven wereldbeeld. De menselijke geest die door eeuwen dogmatiek en theo-

logie is ondergesneeuwd, begint zich te roeren. Hier en daar worden dan oorspronkelijke geestelijke impulsen opgerold en ten dele vernieuwd of aan het tijdsbeeld aangepast. Maar dat is niet meer dan verzetten van bakens. Er zijn echter ook volkomen nieuwe impulsen voor diegenen die daar aan toe zijn. Die daarop kunnen reageren. Zo gebeurt het nu, zo is het altijd geweest.

Een impuls verstart meestal spoedig in een cultus en een cultus in een cultuur. De golftop van het nieuwe verliest uiteindelijk elke spirituele waarde en zakt weg in het dagelijks routinebestaan. Die golfbeweging is nodig om ruimte te scheppen voor de oorspronkelijke goddelijke Geest die in de mens verzonken ligt. Elke cultuur gaat eenmaal op de schop om de mens nieuwe kansen te geven om los te breken uit verstenende tradities, opdat hij zijn spirituele einddoel kan bereiken. Het goddelijke principe in de mens, dat alleen verlost kan worden door totale verandering van het bewustzijn, blijft bij al die golfbewegingen onaangetast. Het kan op de achtergrond raken, en bijvoorbeeld door dictatuur, autoriteit en de zorg om het dagelijks bestaan worden onderdrukt. Maar tenslotte blijkt het sterker te zijn dan alle verdrukking en dan breekt het uiteindelijk uit zijn gevangenis.

EEN NIEUWE VORM RIJST NAAR DE TOP

De geschiedenis toont dat de mensheid in haar ontwikkeling ingewikkelde golfpatronen volgt. Waar de mensen geloof wordt afgedwongen, waar zij dogma's

moeten leren accepteren, waar zij gehoorzaam moeten zijn aan overheden, daar ontwikkelt zich innerlijk verzet. Het verleden laat zien, dat groeperingen die de officiële godsdienst wilden reformeren, werden vervolgd. Dat is in deze tijd niet anders. Het conflict tussen eonenoude tradities en impulsen van geestelijke vernieuwing kan enkele jaren, tientallen jaren of soms eeuwen duren, maar dan komt toch het moment dat de heersende religie het onderspit moet delven en een nieuwe vorm naar een top rijst. Om dan weer uiteen te vallen in tientallen elkaar bestrijdende groepen die elkaar het leven behoorlijk zuur kunnen maken.

De ingeboren spirituele taak van de mens houdt alle partijen voortdurend in beweging. De één tracht zijn doel te

Vraag: «Wie was Mani? Ik ken het woord manie alleen in een onprettige betekenis, maar dat zult u niet bedoelen?»

Antwoord: «Mani was één van de grote boodschappers van het Licht, de Gnosis. Hij heeft een plaats naast Lao Tse, Boeddha, Zoroaster en Hermes Trismegistos. Sommigen noemen hem 'de laatste grote gnosticus van die tijd.' Volgens de legende werd Mani in 216 n. Christus in Perzië geboren. Van zichzelf zei hij: «Ik ben gekomen uit het land van Babel om een schreeuw te doen weerklinken in de wereld.» Hij spreekt duidelijk over de twee naturen: het Rijk van het Licht en het Rijk van de Duisternis. De lichtvonk in de mens zal volgens hem terugkeren naar het Rijk van het Licht en de aardse mens moet zich daaraan wijden. Mani was een gedreven mens die zich de mond niet zo gemakkelijk liet snoeren. Uiteindelijk is hij door zijn tegenstanders zwart gemaakt en geëlimineerd.»

«NIEUWE MAGNETISCHE KRACHT NIET UIT DEZE WERELD»

«Brengt evenwel onze Fama niet met groot vertoon van woorden, niet met een ideeën bombardement, doch brengt haar in alle eenvoud en bescheidenheid. Houdt niemand op met vertogen, laat hen allen snellen in de open armen der Broederschap.

Wat is de Broederschap? Zij is anders dan u het wellicht voorstelt of men u misschien gezegd heeft. De Broederschap is de eenheid der welgezinden, de gemeenschap der kinderen Gods, en allen, die met het geopende rozenhart deel krijgen aan het geopenbaarde nieuwe stralingsveld, worden in de keten der Broederschap opgenomen. De kracht van deze binding wordt door onszelf bepaald, door onze eigen toestand van zijn en er is niemand die u deze opname in de Broederschap zou kunnen verhinderen, tenzij u zelf de tegenstrever zou zijn [...] De nieuwe elektromagnetische kracht, die onze wereld binnenvloeit, is niet uit deze wereld te verklaren. Dit fluïde van het nieuwe leven begint in het menselijke levensstelsel in te stromen, zodra een mens zijn wezen daarvoor op de juiste wijze openstelt en het groeit aan tot een brede stroom zodra meerderen dat doen. De kosmische wetten verklaren deze werkzaamheid en zo vormt zich een nieuwe atmosfeer, die op een gegeven moment de gehele aarde omringt en doortrekt [...] De gouden Roosenkruisers der Universele Broederschap hebben de mensheid hartelijk lief. De Broederschap wil allen die willen, zonder enige uitzondering, geheel en volkomen dienen. Zij deelt geen inwijdingen uit en schenkt geen bijzondere voorrechten aan deze of gene. Zij is er voor allen en zij staat in volkomen objectiviteit, vrij van alle rassen en volkeren, vrij van politieke, sociale en economische inzichten en woelingen, omdat de Broederschap in haar mensheidsdienst geen enkel belang heeft bij deze gewone dialectische wereldorde. De Broederschap wijdt zich aan het oorspronkelijk vaderland van het menselijke geslacht, het Onbeweeglijk Koninkrijk, het Koninkrijk dat niet van deze wereld is. De Broederschap wijdt zich, en wij zeggen het met nadruk, aan het Rijk van den Christus.»

Een Nieuwe Roep, J. van Rijckenborgh. Wiesbaden, 1952.)

bereiken door vast te houden aan de gedachten en inzichten der vaderen, de ander wil alles overboord gooien en helemaal opnieuw beginnen. De ene groep stelt zich fundamentalistisch op, de andere revolutionair. Beide echter komen voor belemmeringen te staan die zij niet meer kunnen doorbreken met de vermogens van hun persoonlijkheid.

Dergelijke processen komen in elke cultuur voor. De één gaat zoeken, omdat de opgelegde heilsleer hem de adem beneemt, de ander is er volmaakt tevreden mee en wil zijn erfgoed beschermen. Voor de één is de kerk een achterhaald instituut en lijken wetenschap en materie uitkomst te bieden. Anderen richten zich op meer filosofische en menselijke aspecten in hun leven. Maar het is een feit dat allen diep, zo diep in de materie worden ondergedompeld tot zij eenmaal – in ademnood – om vrijheid en verlossing zullen schreeuwen. De mensheid is op drift. Velen zoeken hoe zij de barst in hun wereldbeeld kunnen helen, anderen werpen alles overboord en zoeken nieuwe wegen. Maar allen zoeken, meer of minder actief, naar de zin van hun leven. De mens is in het diepe geworpen en nu moet hij laten zien of hij kan zwemmen of niet.

De weg die door het materialisme werd ingezet, is nog niet ten einde. Tal van wetenschappelijke disciplines zoeken de waarheid in het oneindige heelal en elke ontdekking levert een nieuwe uitdaging op. Deze pogingen en inspanningen zijn misschien logisch voor de denkende mens, zij geven echter nog geen antwoord op de vragen wie de mens in werkelijkheid is en hoe hij het spirituele doel van zijn leven kan bereiken. De mensheid is op den duur niet echt gebaat bij handige oplossingen voor details. Alleen kennis van de essentie van het leven kan individuele

belangen te boven gaan en de mens verbinden met zijn levensdoel: het Godsplan.

INNERLIJKE WAARHEID OF EIGEN WAARHEID?

Wie erin slaagt zich vrij te maken van alle opgelegde normen en waarden, wordt aangeraakt door de kracht, waarmee hij de ultieme waarheid kan vinden. Hij moet bereid zijn om de volledige verantwoordelijkheid voor zijn leven te nemen, zonder hulp van de een of andere vorm van burgerlijke of religieuze autoriteit. In veel mensen leeft min of meer onbewust het besef dat hun leven een hoger doel zou moeten dienen. Niet in de zin van 'sterven voor het vaderland' maar door zich weg te schenken aan de ontwikkeling van een

ander mens-zijn, een geestelijke mens, die los staat van al het dagelijks gekrakeel. Zij zoeken, vaak zonder te weten wát zij zoeken, en wijzen daarbij elke inbreuk op hun innerlijk leven af. Daardoor hebben zij dikwijls grote moeite om een filosofisch, ideologisch of religieus systeem als begeleider te aanvaarden. En teleurgesteld keren zij zich dan af en gaan nu in zichzelf zoeken, of daar misschien de sleutel van de eeuwigheid verborgen ligt. Zo wordt hun zoeken naar de Waarheid steeds meer een zoeken naar de ware eigen identiteit.

Hoewel velen zich zo vrijmaken van uiterlijke stelsels en systemen en voor de bevrijding van de Godskern in zich worden geplaatst, dwalen zij toch gemakke-

Als antwoord op de roep der zeven bazuinen Gods, verlaat de ark van het nieuwe verbond de chaos van menselijk leven. Illustratie Pentagram.

lijk weer af naar een ‘oplossing van buiten’. Hun verlangen naar het onvergankelijke hecht zich dan toch weer aan uiterlijke zaken die de glans van een ‘tijdelijke eeuwigheid’ meedragen. Of dat nu moderne film-, tv- of pop- of sportsterren zijn, of glorieuze figuren uit het verleden, maakt geen verschil. Zij zoeken de waarheid opnieuw buiten zichzelf.

INNERLIJKE LEEGTE KAN HET ZOEKEN STIMULEREN

Onbewust aangevoelde eigenschappen van de nieuwe ziel, zoals alomtegenwoordigheid en onsterfelijkheid, drijven de zoeker naar perfectionering van zijn oude zelf. Daarbij profiteert hij van de

moderne techniek die hem zo gemakkelijk illusies van volmaaktheid schenkt. Langs deze omweg ontstaat geen afgeronde individualiteit, geen in zichzelf rustend zelf, maar een identiteit als een lappendeken. Zonder wezenlijke kern, zonder duidelijke richting. En juist dat steeds weer ervaren van die innerlijke leegte kan stimuleren tot een hernieuwd zoeken. Ditmaal dieper doordringend in het eigen wezen, om te ontdekken waar die eeuwige drang óm te zoeken vandaan komt.

Wie zo reageert, kan innerlijk vrij worden van uiterlijke waarden. Hij kan doordringen tot zijn ware zelf dat niet is gevormd door cultuurpatronen. Hij ontdekt, dat kunst en wetenschap, theologie, ideologie, regels en gedachtenpatronen,

Vraag: «Hoe ziet u het verschijnsel ‘dood’?»

Antwoord: «Er is geen dood. Denk aan de monade. Wat is de monade anders dan een samenvoeging van levende atomen, door de geest, door God zelf, bewerkstelligd? Het atoom is leven; de monade is een concentratie van leven, door de geest Gods ontstoken. Dit aldus ontvlamde, samengevoegde, samenwerkende leven heeft een bedoeling, gaat uit van een idee, een plan, dat verwerkelijkt wordt door straling, door een veelheid van Lichtkracht. De straling, uitgaand van de monade, de straling die wij hebben aangeduid als het gemoed, schept in het magnetisch veld van de monade, op het daarvoor in aanmerking komende kritieke punt, een beeld van de idee. Dit beeld kan weer niet anders zijn dan een samenvoeging, een verbinding, van levende atomen, die in hun eenwording het beeld, de bedoeling van de idee, dienen uit te dragen. Aldus vormen zij een belichaming van de idee.

De ideatie, instromend in de belichaming, is de bezieling. De bezieling wordt tussen de ideatie en de belichaming als door licht onderhouden. Hieruit vloeit voort dat de belichaming, of het beeld van de levende idee, het grote werktuig moet zijn dat de idee uitdraagt en bevestigt. Het lichaam van de natuurgeboorte is dus altijd, hoe dan ook, God geopenbaard in het vlees. Immers, op de achtergrond van deze mateloze werkzaamheid in de microkosmos staat de geest, God. [...] Hermes Trismegistos toont aan dat er geen dood is. Dat er nimmer ook maar één dood ding geweest is, omdat ieder atoom een levend beginsel is en een levend beginsel blijft. Wel kan een atoom in kracht verzwakken, maar het wordt steeds weer opnieuw belevendigd, geladen door de fundamentele energie van de Godheid. Dood is bederf, en bederf is óndergaan. Maar zulk een bederfproces is in de alopenbaring uitgesloten, zegt Hermes met nadruk.

Het proces dat steeds optreedt en u vele malen begoochelt, het proces dat u de dood noemt, is het ontbonden worden van samengestelde lichamen. Zij worden ontbonden, opdat ze wederom zouden leven, wederom nieuw zouden worden. Want er is één voortdurende beweging in het ganse al, één eeuwig voortgaan van alle dingen.» (*De Egyptische Oer-gnosis*, dl., 4, pag. 123, 133. Jan van Rijckenborgh)

een goede gezondheid en een aangename kwaliteit van leven hem nog niet geven wat hij innerlijk zoekt. Alleen die godsdienst, die gericht is op ontplooiing van zijn ware zelf, kan zijn hogere verlangens stillen.

Een verwarrende hoeveelheid krachten, ambities, overtuigingen en wensen houden de mens bezig. Zij worden gevoed door de eindeloze variëteit waarin de schepping zich uitdrukt en sluiten aan bij de ervaringen die in de microkosmos zijn opgeslagen. Velen raken door die veelheid het spoor bijster. Zij zoeken hun identiteit en de waarheid buiten zichzelf en laten zich leiden door vermeende autoriteiten op spiritueel gebied. Op de keper beschouwd, is het resultaat van hun zoeken echter nul. Is er dan niets dat de ontledigde kern van hun wezen met blijvende waarden voeden en vervullen kan? Vanwaar die honger, die dorst naar het onbereikbare? Waarom komt daar maar geen einde aan? Waar zit de fout?

LEERSTELLINGEN MET TIJDELIJKE WAARDE

Er bestaat geen aards geluk dat het verlangen naar hemels geluk vervangen kan. Er is geen geloof dat die eeuwige wond in het diepst van de mens genezen kan. Alleen de mens zelf kan genezing brengen door zichzelf in dat genezingsproces weg te schenken. Jezus zegt: «Mijn rijk is niet van deze wereld.» Wat niet existentieel in de mens aanwezig is, wat niet van Godswege als kern in de mens is neergelegd, kan misschien tijdelijk worden geïmiteerd, maar blijft niet, want het is niet echt. Leerstellingen waarmee het ik zich uitdrukt, hebben hoogstens tijdelijke waarde. Zij brengen echter geen verlossing van de dood. Niet voor de aardse mens en zeker niet voor de hemelse

HET CHRISTENDOM DER ROZENKRUISERS

«Belangwekkende werkingen gaan uit van de etherische voertuigen van grote entiteiten. Zo gaat er van het etherlichaam van Christiaan Rozenkruis een grote kracht uit, die op onze zielen en onze geesten inwerken kan. Het is onze taak deze krachten te leren kennen. En aan deze krachten appelleren wij als Rozenkruisers [...] Hoe minder autoriteitsgeloof, hoe meer begrip voor Christiaan Rozenkruis. Wij herkennen hem het beste als wij ons werkelijk verdiepen in zijn wezen en ons bewust worden dat deze geest van Christiaan Rozenkruis voortdurend zal bestaan. En hoe meer wij deze geest naderen, hoe meer kracht ons zal toevloeien [...] Ook de zeldzame gebeurtenis van het zwakker worden van Christiaan Rozenkruis zullen wij kunnen begrijpen, als wij ons werkelijk in de arbeid van geestelijke wetenschap verdiepen. Het was in de dertiende eeuw, dat deze individualiteit in een fysiek lichaam leefde, dat verzwakte tot het bijna doorzichtig was, zodanig, dat hij gedurende enkele dagen als dood was, terwijl hij gedurende die tijd de wijsheid van de Twaalven opnam en ook de gebeurtenis bij Damascus beleefde [...] Wat de verschillende religieuze bewegingen konden geven, dat werd bijeengebracht door Christiaan Rozenkruis en zijn collegium van de Twaalf. In het verloop van enkele weken gaf Christiaan Rozenkruis alle wijsheid terug, die hij van de Twaalf verkregen had, maar in een geheel nieuwe vorm. Deze vorm was, alsof ze door de Christus zelf was gegeven. En hetgeen hij hen openbaarde, dat noemden de Twaalf het Ware christendom, de synthese van alle Religie. De werking daarvan zal zodanig zijn, dat hetgeen deze afzonderlijke religies gegeven hebben, wat hun gelovigen hebben nagestreefd en waar ze naar verlangd hebben, in de Christusimpuls wordt teruggevonden. Dit zal de ontwikkeling van de komende drieduizend jaar zijn: het begrip voor deze Christusimpuls te verschaffen en te vergroten. Vanaf de twintigste eeuw zullen alle religies in het Rozenkruismysterie verenigd zijn. En dit zal in de komende periode mogelijk zijn, omdat het niet meer nodig zal blijken de mensheid te onderrichten uit hetgeen de geschriften bevatten. Maar door de aanblik van de Christus in zijn ethervoertuig zal zij het visioen van Paulus bij Damascus leren verstaan.»

(gedeelten uit de twee toespraken die dr. Rudolf Steiner op 27 en 28 september 1911 in Neuchatel, Zwitserland, heeft gehouden.)

mens. Zij kunnen de mensenziel niet opheffen tot het alleen-Goede, omdat zij een mengeling zijn van menselijk goed en menselijk kwaad. Zolang die cirkelgang niet wordt doorbroken, wordt de goddelijke kern niet vrijgemaakt en blijven leven en dood elkaar opvolgen.

Welke godsdienst zou dan wel in staat zijn om die kracht in het midden van de microkosmos vrij te maken? Hoe ziet zo'n religie er uit? Wat zijn de kenmerken? Het kan toch alleen een religie zijn die gebaseerd is op en voortkomt uit de goddelijke kern in de mens? Niet uit het ik – de plaatsvervanger – maar uit het Christusbeginsel zelf. Alleen door God zo te dienen, kan de microkosmos hersteld worden, kan de gevangen ziel

bevrijd worden, kan de Geest zich met de hernieuwde ziel verbinden en de persoonlijkheid haar taak in de schepping gaan vervullen.

OPENBARING VAN DE GODMENS

In de microkosmos hebben reeds vele persoonlijkheden gewoond. Zij hebben hun sporen achtergelaten en voor de huidige bewoner het bewustzijn gevormd dat de deur naar de eeuwigheid kan naderen. De Universele wijsheid toont aan dat de mens niet leeft om zijn ik te bevrijden, maar om zijn ziel toe te bereiden voor haar opgang in het Licht. Dus: geen opgelegd geloof, maar een proces van innerlijke verandering. Van een zo radicale verandering, dat al het reeds aanwezige dienstbaar wordt aan het nog ongeborene, dat door de eeuwigheid gebouwd en gevoed wordt. Dus ook geen hogere ontwikkeling van de persoonlijkheid, van de aardse mens. Het doel van een dergelijke religie is de openbaring van de Godmens, doordat de aardse mens zich vrijwillig in dat vernieuwingsproces wegschenkt.

In dit proces heeft het bewustzijn, dat daartoe gezuiverd wordt van egocentrische werkingen, voorlopig nog een uitvoerende taak. Krachten die in de nieuwe ziel worden vrijgemaakt, voeren het bewustzijn naar het dieptepunt van zijn existentie, waar het bereid kan zijn zich over te geven aan een nieuw bewustzijn. Die 'ondergang' van het oude scheidt ruimte voor opgang van het nieuwe. Voor een bewustzijn dat uit de eeuwigheid leeft. Een bewustzijn dat één is met het Albewustzijn en dat de mens zijn zelfautoriteit teruggeeft. De godsdienst die dat doel voor ogen heeft, ontwikkelt in haar volgelingen een diep verlangen om dat pad te gaan. Voorwaarde is echter dat zij het zélf doen, in eigen, dagelijkse levens-

Vraag: «Er wordt tegenwoordig zoveel gesproken over gnosis, gnostiek en gnostisch. Iedereen die je dat vraagt, legt die dingen anders uit. Wat is gnosis precies?»

Antwoord: «Er zijn inderdaad verschillende opvattingen van het begrip gnosis. In de universele wijsheidsleer, zoals die door het Gouden Rozenkruis wordt gebracht, is de Gnosis de adem Gods, God, de Logos, de bron aller dingen. Het is de universele kracht die zich openbaart als geest, liefde, licht, kracht en wijsheid. Ook wordt Gnosis wel de kennis des harten genoemd. En nog een stapje verder: de levende kennis die van en bij God is en deel wordt van diegenen, die door zielenwedergeboorte het nieuwe bewustzijn verkrijgen. De Gnosis heeft dus vele aanzichten en werkingen, die elk onder bepaalde omstandigheden optreden. U kunt de Gnosis vergelijken met de kracht die de zon doet schijnen. Maar ook met de stralen die van de zon uitgaan en in oneindige verscheidenheid – denkt u maar aan alpha-, beta- en gammastralen, aan röntgenstralen, aan warmte, geluid, de kleuren waarin het witte licht uiteenvalt – en die ieder schepsel in het zonnestelsel raken, voeden in hun levensprocessen en onderhouden. Op soortgelijke wijze werkt de Gnosis voor allen, hoewel niet allen zich daarvan bewust zijn.»

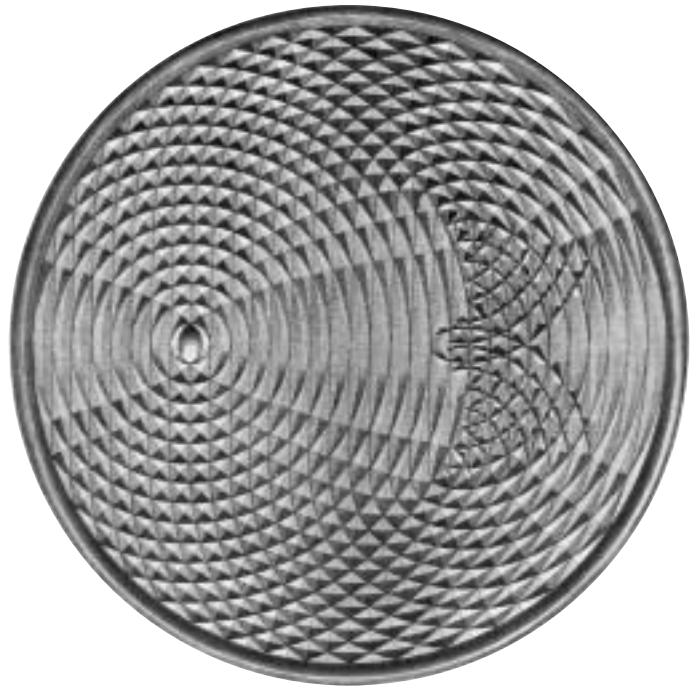
praktijk. Iedere mens moet die weg in zichzelf leren vrijmaken. Hij moet – dat wil zeggen: hij kán niet anders! – zijn levensweg vrijmaken met hulp van vernieuwde zielenkrachten. Zo zal de waarheid voor hem levende, innerlijke waarheid worden.

«DE WAARHEID ZAL U VRIJMAKEN»

Dat is de weg die in het oorspronkelijke, innerlijke christendom werd gezien en die nu door de Gnosis aller tijden wordt vrijgemaakt om de mens een nieuwe kans te geven. «De waarheid zal u vrijmaken» (Joh. 8:32). Dat is de spirituele leidraad voor de mensheid van de 21e eeuw.

Wordt door dat proces ook het verbrokkelde wereldbeeld samengevoegd? Brengt die religie algemene normen en waarden voor de zoekers? Iedereen moet in zijn eigen dagelijks leven de levenskern zoeken die hij nog niet kan waarnemen. Die kern is de essentie van zijn bestaan. Die kern is de Gnosis. Op zoek naar het alleen-Goede laat de mens stap voor stap de 'waarheid' van het materieel georiënteerde verstand achter zich. Uiterlijke zaken spreken hem steeds minder aan; hij ontdekt dat de Gnosis hem door alle innerlijke en uiterlijke conflicten heenvoert, als hij zich aan die leiding durft toevertrouwen. Hij ziet zichzelf veranderen, hij ziet ook zijn medemensen veranderen. Meningsverschillen en onbegrip wijken voor begrip. Eenzaamheid en gevoelens van vervreemding verliezen hun betekenis, zodra het oude bewustzijn oplost.

Zo wordt het dagelijks leven een leerschool, een hulp en een brug. Iets van de schepping – en vooral van de plaats in de schepping – gaat lichten. En uit dit zich dagelijks vernieuwend inzicht ontwikkelt

zich een volkomen bewust omgaan met alle aspecten van het leven. Doordat de eenheid van mens en wereld steeds bewuster wordt ervaren, verliezen egoïsme en onwetendheid terrein. Hoe anders handelt iemand die niet langer streeft naar de hoogste welstand, die agressie niet langer met gelijke munt betaalt, die de cirkelgang van vijandschap doorbreekt en alle mensen als zijn broeders en zusters ziet. En daarnaar handelt! De ware religie – dat wil zeggen: de verbinding met de oorsprong – verandert zijn denken, voelen, willen en handelen.

Tenslotte vloeit een volkomen nieuw leven voort uit de herstelde binding met de Geest Gods. Nieuwe kennis, wijsheid, nieuwe wetenschap komen tot ontwikkeling. Daardoor zal de spirituele voedingsbodem van de mensheid veranderen en geschikt worden gemaakt om de mensheid op een hoger plan van ontwikkeling te plaatsen. Vragen als: «Wie ben ik als mens? Wat moet ik doen om aan 'het beeld van de oorspronkelijke mens' te kunnen beantwoorden?» eisen een duidelijk en waarachtig antwoord.

In 1825 namen de gebroeders Weber een proef met een vat vol kwik. Zij lieten druppels kwik vallen in het 'oog' en zo ontstond dit prachtige golfpatroon. Zulke patronen komen niet alleen voor in kwik, water, lucht, geluid en licht, maar ook in karma.

WAARHEEN EVOLUEERT DE MENS?

Theologen, filosofen en geleerden buigen zich al eeuwen over de vragen waar 'leven' vandaan komt en waartoe het dient. Evolutietheorieën worden door nieuwe technische mogelijkheden verder uitgebouwd en nog altijd is het einde niet in zicht. Technisch gezien is het een spel van toeval, van een genenloterij met als uitkomst allerlei levensvormen die tegen het leven bestand zijn. Of niet.

Men onderzoekt of de kip er eerder was dan het ei. Of ééncelligen de basis zijn van de gecompliceerde levensvormen die de aarde nu bevolken. Of en hoe de eerste vissen op het land kropen en landdieren werden. Of de evolutie sprongen maakt of geleidelijk verloopt. Of het 'met rede begaafde dier', zoals Hermes Trismegistos dat noemde, een logische ontwikkeling was of een 'fysiologische vroeggeboorte'. Volgens de wetenschap is de evolutie nog niet afgelopen. De mensheid werkt collectief aan haar verdere ontwikkeling. Duidelijk zou dat blijken uit de zogenoemde genentechnische veranderingen die hier en daar optreden. De biologische evolutie heeft de mens zelfbewustzijn gebracht, zodat hij zijn afkomst kan onderzoeken en perfectie van zijn biologische wezen nastreeft. Vanuit de universele wijsheid bezien is deze evolutie in feite de involutie, de indaling in de materie en de verstoffelijking van de levensvorm. Evolutie heeft dan betrekking op het proces van vergees-

telijking, van het weer loslaten van de vorm.

Omdat de biologische involutie van de mens intussen tot een bepaalde rijpheid is gekomen, kan en moet de evolutie van de spirituele mens beginnen. Deze omvat geen verdere ontwikkeling of perfectionering van de biologische mens, maar de bevrijding en herschepping van de goddelijke mens die in de biologische mens verzonken ligt. Het verlangen naar die nieuwe levensstaat plaatst de mensheid voor een andere visie op begrippen als evolutie en involutie. De involutie – dus de indaling in de materie – heeft een duidelijke grens: wanneer de biologische mens eenmaal volledig is geworden, moet hij als basis dienen voor de geestelijke mens die uit hem geboren moet worden. Hij is dus het uitgangspunt voor de hogere, spirituele ontwikkeling die als evolutie kan worden aangeduid.

OPTREDEN ALS MIDDELAAR TUSSEN GEEST EN STOF

In het hart van de mens ligt het snijpunt van twee werelden. Daar ontmoeten het aardse en het goddelijke leven elkaar. Het doel van de involutie is het bouwen van een wezen, waarin het aardse en het goddelijke met elkaar kunnen samenwerken. Daarom is ook de mens het vermogen om te herkennen en te overdenken in geschapen. Immers, hij moet Gods wetten leren verstaan om zich eraan te kunnen overgeven. Met behulp van dit instrument kan de mens zich op die wetten en processen leren richten.

Wat zijn de voorwaarden voor de in het Godsplan aangegeven spirituele evolutie? Aan alle zichtbare scheppingen gaat een onzichtbaar wordingsproces vooraf. De kiem van de goddelijke wording moet met behulp van een daarvoor ontvankelijk instrumentarium worden geactiveerd en ontwikkeld. De krachten en bouwstoffen die nodig zijn voor de ontwikkeling van de nieuwe ziel en voor de openbaring van de Geest Gods, moeten worden aangetrokken. Daartoe dient de

ziel te kunnen optreden als middelaar tussen Geest en stof.

Om de schepping van de mens te vervolmaken, is dus een levensvatbaar principe nodig, van waaruit de natuurlijke bezieling kan worden herboren, zoals de rups verpopt tot vlinder. Want alleen die nieuwe ziel kan zich geheel en al afstemmen op het goddelijke, kan zich daarmee verbinden en de invloeiende krachten en inspiraties assimileren en verwerken. Dat zielenprincipe is dus de lichtdrager, en de

De mens is als *De ongelukkige uitvinder* van Georg Grosz (1919). Hij schiept zich een wereld die hem met eeuwige vraagtekens laat zitten.

gereinigde en herstelde persoonlijkheid is de drager van de ziel. Zodra de mens zich weer toekeert tot zijn Schepper, kan de ziel geleidelijk aan uitdrukking gaan geven aan het oorspronkelijke Godsbeeld dat haar wordt overgedragen. Dat is de spirituele evolutie.

IN ELK ATOOM LIGT EEN HEELAL
VERBORGEN

Van iedere menselijke entiteit bestaat een plan van wording. Dit individuele bouwplan is als basis in de microkosmos neergelegd. Vanuit deze kern wordt de ziel gevoed, geleid en ontwikkeld tot zij 'volmaakt is, zoals de Vader in de Hemel volmaakt is.' De oorspronkelijke ziel en de oorspronkelijke persoonlijkheid – geleid door de Geest Gods – vormen samen de volmaakte mens. De geestvonk wordt ook wel aangeduid als het geestvonkatoom, omdat zij is als een atoom. In elk atoom ligt een heelal verborgen en het bevat dus dezelfde aspecten en krachten als de macrokosmos.

De aardse mens zoals deze nu bestaat, is dus niet de oorspronkelijke, in het Godsplan begrepen schepping Gods. Als gezegd wordt, dat 'de mens naar Gods evenbeeld is geschapen', is dat dus de oorspronkelijke mens en niet de aardse mens. De eerste is onsterfelijk, onbegrensde en volmaakte liefde; bij de tweede ontbreken deze aspecten volkomen. De mens in zijn aardse vorm is een schepsel van de aardse natuur, verwant aan het dier. Hij beschikt over een beperkt biologisch bewustzijn. Zijn eigenschappen zijn in de loop van zijn biologische evolutie ontwikkeld opdat hij eenmaal zijn Schepper en zijn plaats in de schepping zal kunnen herkennen. Alleen het bezit van een verstand plaatst hem boven het dierenrijk. Dat verstand heeft hij ontvangen om onderscheid te kunnen maken, om zijn ervaringen te analyseren, gedachten te ontwikkelen en afwegingen te maken.

Het is de taak van de mens, het Godsplan in zichzelf en voor anderen uit te voeren. Dat wil zeggen: het beeld dat hij van zijn oorsprong af in zich

Het ABC van ziel
en lichaam.
Rabarama,
Padova (It.). Foto
Pentagram.

Begrippen als involutie en evolutie worden vaak door elkaar gehaald. In de universele wijsheid wordt duidelijk onderscheid gemaakt. Involutie is het proces van indaling van de geestkern in de materie. In de Indiase filosofie wordt gezegd dat Brahma een handvol sterren nam en ze in de stof wierp. Daarmee begon de involutie, de inwikkeling in de materie. Die sterren verzonken in de stoffen huldten zich in mantels van stof. Wanneer de universele wijsheid spreekt over evolutie, doelt zij op het proces waarin het bewustzijn – door involutie verkregen – zich opoffert om de leiding van het biologisch systeem – de persoonlijkheid – over te dragen aan het nieuwe bewustzijn, het zielenbewustzijn. Evolutie in die zin is dus het ontstijgen aan de stof. Aangezien dat met wetenschappelijke methoden niet of nauwelijks meetbaar is, wordt het bestaan ervan meestal ontkend en onderzoekt de officiële wetenschap alleen de biologische ontwikkeling van de zichtbare levensvormen op aarde.

- inziet dat zijn ziel gevangen wordt gehouden door zijn ik; dat het verlangen naar vrijheid dus niet uitgaat van zijn ik, maar van zijn ziel;
- de bron van genade in zichzelf gaat ontdekken en vrijmaken;
- deze bron laat werken, ook al gebeurt dat niet altijd volgens zijn eigen gedachten en ideeën. Dit betekent, dat hij zich vol vertrouwen en liefde aan die reinigende en vernieuwende werkzaamheid leert overgeven;
- zijn leven zodanig inricht, dat de helpende goddelijke energie zo min mogelijk weerstand ontmoet;
- vol vreugde gaat meewerken aan deze grootse bevrijdingsarbeid – geheel en al op basis van zijn nieuwe spirituele mogelijkheden.

Een bonafide Geestesschool kan al deze processen op de juiste wijze begeleiden en ondersteunen. En wanneer dan de nieuwe ziel geboren is, ontvouwt zij zich als een roos in het verwarmende geestelijke Licht.

draagt, te ontwikkelen. Door gebrek aan kennis terzake, ziet hij echter zijn ik als hoogste doel. Hij blaast het op, ontwikkelt en beschermt het. Het ik is op de materie gericht. In zijn huidige vorm is het daarvan het product. Daardoor blijft de mens individueel en collectief verwikkeld in zelfzucht en daardoor wordt de afstand tussen hem en het alomtegenwoordige steeds groter. Die ikcentraliteit waarin hij gevangen zit, die som van zijn biologische ontwikkeling, moet hij leren prijsgeven om plaats te maken voor een nieuwe bezieling die hem op een hoger plan kan brengen. Alleen zo kan hij zijn plaats innemen op de spirituele evolutieboog. Om dit mogelijk te maken, is het nodig dat hij:

Vraag: «Wat is het verschil tussen transmutatie en transfiguratie?»

Antwoord: «Transmutatie is het proces waarin de viervoudige persoonlijkheid geschikt wordt gemaakt om deel te nemen aan het proces van transfiguratie. Er zijn door de eeuwen heen tal van stelsels geweest, waarin de persoonlijkheid – of een deel daarvan – ontwikkeld kon worden. Die stelsels waren nodig om de persoonlijkheid volwassen te maken. Maar nu staat de mensheid voor het opgeven van die persoonlijkheid ten gunste van de goddelijke ziel. Dus: niet meer cultiveren, niet meer deels vervangen, maar geheel en al opgeven, zodat er ruimte komt voor een nieuwe, getransfigureerde persoonlijkheid met een nieuw bewustzijn en nieuwe mogelijkheden. Dat is transfiguratie. Het procesmatig opgaan – en daardoor volledig veranderen – in het leven van de geestziel.»

Nu wil de zoeker zich graag een voorstelling maken van de nieuwe ziel. Dat is logisch. Maar hij zal ontdekken dat zijn gewone verstand, zijn gewone bewustzijn en zijn gewone eigenschappen hem daarbij niet kunnen helpen. Zijn begrensde voorstellingsvermogen is nu eenmaal niet in staat om de onbegrensde nieuwe ziel te bevatten. Het geopende hart kan iets ervan voelen; het gereinigde denken kan een enkele flits ervan opvangen. Maar een zuiver beeld is niet mogelijk, omdat de nieuwe ziel buiten de wetten van de aarde valt. Naarmate zij belevendigd wordt en haar invloed sterker wordt, zal het beeld, de mentale conceptie, duidelijker kunnen worden. De oude alchemisten zeiden hierover: «Men moet met het goud beginnen, om bij het goud te kunnen komen.» Als er geen goud aanwezig is als basis, is er geen affiniteit en ook geen binding met het gezochte doel.

Zodra nu de nieuwe ziel ontwaakt en zich ontwikkelt, kan er een impressie, een vaag beeld van haar worden verkregen. Allengs kan dat duidelijker worden, wanneer de persoonlijkheid zich gedraagt als het juiste instrument. Want het proces van vervanging van de ziel vereist een steeds zuiverder inzicht om het te kunnen ondersteunen. Dit groeiend inzicht berust echter slechts zeer ten dele op het verstand. Het moet vóór alles worden gedragen door de liefde. Liefde voor de nieuwe ziel. Zonder die liefde is zuivere zielen-groei niet mogelijk.

Naarmate dus de nieuwe ziel zich kan ontplooien, en het bewustzijn zich meer en meer naar haar wensen voegen gaat, worden haar bedoelingen duidelijker. De oude mens kan in dat licht zijn oude, vastgeroeste ideeën loslaten. En als dan tenslotte de nieuwe ziel zich volledig openbaart, is er geen bedacht beeld meer nodig. Oorzaak en inhoud zijn dan één geworden.

Nu moeten wij hierbij aantekenen, dat de ziel geenszins abstract is. Zij is een levend wezen. Omdat zij uit de ontvlamde geestvonk voortkomt, is zij God uit God. Omdat God Licht is, zoals de heilige taal zegt, is haar essentie ook Licht. Licht kent geen grenzen, het is vrij. Licht kent geen scheiding. Het eenheidsbewustzijn van het Licht herkent de essentie van alles wat geschapen is als Licht en het weerspiegelt zich erin. In oneindige variatie manifesteert het Licht zich. Het is overal en verbreekt de duisternis, waar het vanuit die duisternis wordt beantwoord. Zo kan het zich in iedere mens tot een helder stralend vermogen ontvouwen.

Het Licht wordt ook niet door tijd gediceerd. De nieuwe ziel, de Lichtziel, zoekt geen eeuwigheid in de tijd. In haar is de diepe vrede die alle verstand te boven gaat. Maar vóór alles is zij Liefde. De Liefde! Zij kent geen liefde, zoals mensen die kennen, maar zij is Liefde. Het 13e hoofdstuk van de eerste Korinthenbrief van Paulus laat daarover geen twijfel bestaan (zie blz. 28).

Al wat wij hier schreven over de nieuwe ziel kan dus niet meer dan een heenwijzing, een indicatie zijn. Maar wie het verstaat, die verstaat het. Want zodra de geestvonk ontwaakt, kan de oorspronkelijke ziel worden belevendigd. En dan kan die zo belangrijke eerste stap op de boog van spirituele evolutie bewust worden gezet en ervaren.

TOT NEGEN MAAL TOE WORDT GEZEGD: «ZALIG ZIJN...»

«De zaligsprekingen mogen wij niet banaliseren. Het is inderdaad zoals Ouspensky zegt, dat het Evangelie in het algemeen – en de Bergrede in het bijzonder – niet geschreven is voor de massa, doch voor de deelhebbers aan een innerlijke welbewuste kring. Het is zeer de vraag of er in de Bijbel of in enig ander heilig boek ook maar iets te vinden zou zijn, dat bestemd is voor hen die in het vlak der dialectiek blijven staan. Het Woord des Heren, ontdaan van alle theologische smetten en verzinsels, is bestemd voor hen, die zien en verstaan kunnen en in een bepaalde toestand van hunkering verkeren.» Uit: 'Het Mysterie der Zaligsprekingen', een boekje met een reeks illegale toespraken die Jan van Rijckenborgh tijdens de Tweede Wereldoorlog in schuilkerken hield.

(Direct na de oorlog, in 1946, verschenen deze teksten in druk. Ook nu nog verkrijgbaar.)

De zaligsprekingen uit de Bergrede beschrijven de weg naar de geboorte en ontplooiing van de nieuwe ziel. De nieuwe zielenstaat ontwikkelt zich uit de kiem van de Andere-in-de-mens en niet door morele inspanningen van het ik. Zodra deze kiem ontwaakt, ontstaat een onstilbaar verlangen naar het nieuwe leven, dat in de actuele Rozenkruisersleer wordt aangeduid als 'de

nieuwe zielenstaat'. Uit dit verlangen ontstaat spontaan een spirituele weg. Daarom luidt de eerste zaligspreking: 'zalig zijn de armen van Geest', zij, die weten dat zij 'arm aan Geest zijn'.

De tweede zaligspreking wijst erop, dat de nieuwe ziel radicaal anders is dan die van de ikmens. Immers, zij lijdt onder de heerschappij van het ik, van het van God gescheiden individu. Uit dit lijden ontstaat op den duur echter heilbegeren, dat wil zeggen: verlangen naar genezing, naar herstel van de geschonden levensstaat en naar verwerkelijking van een nieuwe ziel. 'Zalig zijn die treuren'.

VRIJ VAN BEGEERTE EN KRITIEK

Uit dit verlangen ontstaat de bereidheid alle belangen en hartstochten van de ik-mens terzijde te schuiven en te laten oplossen in het vernieuwende Licht. Dat oplossen houdt gelijke tred met de ontwikkeling van de nieuwe ziel. Aggressieeloosheid en zachtmoedigheid zijn de resultaten; de mens in het vernieuwingsproces wordt bevrijd van zijn begeerten en kritiek. 'Zalig zijn de zachtmoedigen'. Uit die houding groeit een nieuwe levensorde, de gerechtigheid van de nieuwe ziel. De mens komt los van zijn leugens en vergeldingsdrang. Op basis van liefde en begrip, van schenken en bevorderen, ontwikkelt zich een nieuw gedrag ten opzichte van mens en wereld. 'Zalig zijn de barmhartigen'.

Al deze eigenschappen samen kenmerken het 'zuivere hart' ('Zalig zijn de

*Terugkeer van de
verloren zoon.*
Tekening met pen
en penseel van
Rembrandt van
Rijn (1606-1669).
Teylers Museum,
Haarlem.

reinen van hart?) Wie een zuiver of rein hart heeft, kan de impulsen van de oorspronkelijke wereld niet alleen ontvangen, maar ook zuiver doorgronden. De nieuwe ziel is volwassen geworden.

Overigens zijn alle eigenschappen van de nieuwe ziel tegelijkertijd aanwezig. Eerst als kiem. Vervolgens worden zij geboren, dat wil zeggen: wakker gemaakt. En dan begint het ontwikkelingsproces tot aan de volwassenheid. Dat is geen proces waarin de ene na de andere eigenschap afzonderlijk wordt ontwikkeld. Zij bestaan in elkaar en vloeien uit elkaar voort. Zodra dus het ene nieuwe vermogen zich doet gelden, zijn alle andere

daarin reeds in beginsel aanwezig en werkzaam. Als er rust is, is er ook begrip, als er begrip is, is er ook liefde, als er liefde is, is er ook inzicht, en als er inzicht is, is er ook vreugde. Want de nieuwe ziel is de vrucht van een levensveld, waarin al deze eigenschappen en vermogens met elkaar zijn verweven. Zij leeft uit dat veld en uit de krachten die in dat veld werkzaam zijn.

DE LIEFDE MOET ZICH MEDEDELEN

Is de ziel voldoende gerijpt om God te kunnen schouwen, dan kan de Geest indalen. De vrede, die alle uitkomsten van

*«Verblijdt en verheugt u,
want uw loon is groot
in de hemelen.»*

het verstand te boven gaat, gaat van haar uit. Door haar voeding vanuit de Geest, sticht zij vrede. 'Zalig zijn de vreedstichters, want zij zullen kinderen Gods genoemd worden.'

De laatste twee zaligsprekingen schilderen het leven van een dergelijke vreedstichter in de wereld. Hij zal vervolgd en beschimpt worden, omdat de ikmens hem niet kan begrijpen. Maar hoe zou de ziel anders kunnen reageren dan met rust, begrip, liefde, inzicht in de werkingen van goed en kwaad en vreugde? Zoals de zon schijnt over allen – goed of kwaad – zo spreidt zij haar licht en maakt voor niemand een uitzondering. Dat is de aard van haar wezen. De Liefde moet zich mededelen, het is de grond van haar bestaan. Maar zodra zij echter spreekt en getuigt van haar innerlijke vrede, ontlokt zij strijd bij allen die de Godsnaam niet willen aanvaarden. Jezus zegt: «Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard.» Het zwaard dat de mens diep in zijn hart treft en onderscheid maakt tussen licht en duisternis. In eerste instantie in de mens die het Licht zoekt, in tweede instantie in de gehele mensheid die op de Lichtimpuls van Godswege móét gaan antwoorden. De laatste zaligspreking schenkt dan ook troost met de woorden: «Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen.»

DE ZALIGSPREKINGEN

«En Jezus, de scharen ziende, is geklommen op een berg en als Hij gezeten was, kwamen zijn discipelen tot Hem. En zijn mond geopend hebbende, leerde Hij hen, zeggende: 'Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen; zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden; zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen het aardrijk beërven; zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden; zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden; zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien; zalig zijn de vreedzamen, want zij zullen Gods kinderen genaamd worden; zalig zijn, die vervolgd worden om der gerechtigheid wil, want hunner is het Koninkrijk der hemelen; zalig zijt gij, als u de mensen smaden en vervolgen, en ligende alle kwaad tegen u spreken om Mijnentwil; verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen; want alzo hebben zij vervolgd de profeten die vóór u geweest zijn.»
(Matth. 5: 1-12)

DE BERGREDE BESCHRIJFT HET LEVEN VAN DE NIEUWE ZIEL

Van oudsher is de berg een symbool voor de verheven sfeer van de Geest. Als Jezus zich 'op de berg' tot zijn leerlingen wendt, is het duidelijk dat hij als spirituele leraar tot de mensen spreekt en spirituele zaken verklaart. Hij spreekt over de nieuwe, spirituele ziel. Hoe leeft en werkt deze nieuwe ziel?

De nieuwe ziel drukt zich volkomen anders uit dan de gewone mensenziel met haar stereotiepe denk-, gevoels- en wilspatronen. Maar, omdat zij in iedere mens als kiem aanwezig is, kan iedereen die daarvoor openstaat wel iets aanvoelen van wat zij bedoelt. Daarvan uitgaande, beschrijft Jezus de nieuwe ziel voor zijn leerlingen. Zelf heeft hij haar verwezenlijkt; hij is de nieuwe ziel. Zijn leerlingen zijn bezig die nieuwe zielenstaat te bereiken. Jezus schildert de eigenschappen van de nieuwe ziel, om het besef ervan bij zijn leerlingen te versterken. Als Meester ontwikkelt hij een krachtveld, waarin de energie van de nieuwe ziel zodanig werkzaam is, dat zij zijn leerlingen in het geboorteproses kan bijstaan.

DE OUDE ZIEL EN DE NIEUWE ZIEL

Van begin af aan maakt Jezus duidelijk, dat de eigenschappen van de nieuwe ziel geen morele deugden zijn, die door grote inspanning verworven kunnen worden. De nieuwe ziel zelf is geen toestand die door een strenge moraal kan worden bewerkstelligd. Een dergelijke conditie zou immers het product zijn van een op-

gelegde levenshouding: 'Je móét!' Voor de instandhouding van de samenleving en de ontwikkeling van de aardse persoonlijkheid zijn zulke geboden onontbeerlijk. Maar niet voor de ontwikkeling van de nieuwe ziel. Er komt een tijdstip, waarop deze opgelegde normen en waarden plaats moeten maken voor nieuwe, innerlijke waarden. En die gaan uit van de nieuwe zielenstaat, zoals in de Bergrede beschreven. Dan moet het ware wezen, de essentie van de mens aan de oppervlakte komen, groeien en zich ontplooiën. De nieuwe ziel is dus geen verbeterde versie van de oude ziel, maar een volstrekt nieuw wezen, dat alleen kan worden geboren uit de kiem van dat ware wezen, die is neergelegd in de oude ziel. Om dit te verduidelijken, plaatst Jezus tegenover het 'u moet' van de oude wet het «*Ik echter zeg u*» van de nieuwe ziel, die hij zelf is.

EIGENSCHAPPEN VAN DE NIEUWE ZIEL

De oude, aardse mens poogt terecht zijn agressies te beteugelen. «*Gij zult niet doden*» zegt de wet van Mozes. De nieuwe mens in wie de nieuwe ziel levend is geworden, kent echter geen agressie. Hij is in rust; hij beweegt méé met de energieën die uitvloeien vanuit de goddelijke natuur. Hoe zou hij boos kunnen zijn wanneer persoonlijke belangen worden doorkruist? Hij heeft immers geen persoonlijke belangen! Hij staat in de goddelijke krachten van het Al en is er één mee, zoals de stralen van de zon verbonden zijn met de zon.

De oude mens poogt terecht zijn hartstochten en begeerten te beteugelen: «*Gij zult niet echtbreken*». De nieuwe ziel verlangt echter niet naar andermans bezit. Zulke begeerten maken nu eenmaal geen deel uit van haar wezen. Voor haar is de ander nooit een object, maar altijd subject. Zij verlangt ernaar met de krachten van de goddelijke natuur mee te werken en zo het Godsrijk in zichzelf en voor anderen te verwerklijken.

De oude mens poogt terecht eerlijk te zijn in woord en daad. «*Gij zult geen valse eed afleggen*». De nieuwe mens echter hoeft zich niet met eerlijkheid bezig te houden of door het afleggen van eden te bewijzen dat hij eerlijk is. Hij hoeft helemaal niet te zweren. Zijn woorden en daden vloeien voort uit het feit dat hij zich geheel en al voegt naar de wetten van de Godsnatuur; dat hij staat in de Waarheid en zelf de Waarheid is.

MAN EN PAARD DURVEN NOEMEN

De oude mens, de ikmens, leeft volgens het principe 'oog om oog, tand om tand'. Hij is ervan overtuigd, dat dit principe in de wereld van het aardse hoort en dus legitiem is. De nieuwe mens kent echter geen vergelding. Zou hij met kwaad op kwaad reageren, dan zou hij zelf eerst deel van het kwaad moeten zijn. En in dat geval zou hij niet meebewegen in het goddelijke... en dus geen nieuwe mens zijn! Stel, dat iemand zich ergert aan de felle stralen van de zon. Zouden zij hem dan – uit vergelding – erger branden of zouden zij hem met rust laten? Wie geen vergel-

Vraag: «De vele verklaringen van het begrip 'ziel' die je zo hier en daar leest, zijn voor mij zeer verwarrend. Alsof er heel veel verschillende zielen zijn. Kunt u daarin duidelijkheid geven?»

Antwoord: «Er zijn inderdaad veel opvattingen over de ziel. De Rozenkruisers maken duidelijk onderscheid tussen de animale ziel en de goddelijke ziel. De eerste heeft eigenlijk evenveel aspecten als er mensen zijn. De animale ziel is namelijk het bewustzijn dat tijdens de ontwikkeling van de mens werd opgebouwd. Zij is voor ieder dan anders. In grote lijnen weerspiegelt zij de karakteristieken van de natuur waaruit zij is voortgekomen. Met alle tegenstellingen die daarin bestaan. In principe is zij alleen op haar eigen heil gericht. Daartegenover staat de goddelijke, ook wel onsterfelijke ziel, die voortkomt uit de Roos des Harten. Bij de meeste mensen is zij een slapend beginsel. Zij is de schakel tussen God en mens. Eenmaal bevrijd uit haar gevangenschap, ontplooit zij haar eigenschappen en vermogens ten dienste van haar medeschepsel en de gehele schepping. De natuurlijke, sterfelijke ziel is dus opgebouwd uit de wereld van tegenstellingen; de onsterfelijke of goddelijke ziel is opgebouwd uit de krachten van de Godsnatuur. Zij leeft uit de Gnosis.»

ding kent, noch uitoefent, behoeft echter nog geen slaaf van het onrecht te zijn. Hij moet, indien dat nodig is, duidelijk man en paard kunnen noemen. Zoals Jezus dat deed voor de hogepriester Annas (Joh, 18.22-23), of Socrates in zijn verdedigingsrede voor de Atheense raad. Hij doet het niet om eigen belangen te verdedigen maar om zijn taak in de uitoefening van het goddelijk recht waar te maken. En hij doet dat in volkomen vertrouwen en in absolute gemoedsrust. De mens van de oude natuur houdt van zijn vrienden en haat zijn vijanden, omdat zijn persoonlijke belangen hem die houding nu eenmaal voorschrijven. De nieuwe ziel gaat echter op in de goddelijke Liefde en werkt met die kracht mee, zoals stralen van de zon de boodschap en de kracht van de zon aan allen meedelen. Hij maakt geen verschil tussen mensen die

Het verwerkelijken van de nieuwe ziel is een mogelijkheid voor iedere mens. Het is zijn levensdoel in de tijd die nu is aangebroken. In alle religies worden de vijf eigenschappen van de ziel beschreven. De Boedddha zegt:

- *de eerste is rust. In de ongepolariseerde toestand van harmonie met de goddelijke natuur ontbreken agressie, begeerte, leugen, wraakzucht, angst en kritiek;*
- *de tweede is meevoelend begrip. Waar harmonie met de wetten van de goddelijke natuur heerst, wordt iedere mens geacht en begrepen;*
- *de derde is liefde. Uit de nieuwe ziel welt op een stroom van een niets en niemand buitensluitende liefde en een wegschenken zonder berekening;*
- *de vierde is inzicht in goed en kwaad. Het objectieve vermogen om ware van valse leraren en waarheid van leugen te onderscheiden;*
- *de vijfde is vreugde. In de Geest beleeft de nieuwe mens de grootste creativiteit.*

De vijf hier genoemde eigenschappen vormen het pentagram, sinds oude tijden het symbool van de nieuwe ziel. Zij komen overeen met de vijf zielenfluiden, waarvan de leer van de Geesteschool van het Gouden Rozenkruis spreekt:

- *rust – het vernieuwde en op de vibraties van de goddelijke wereld afgestemde bloed (nieuwe scheikundige ether);*
- *meevoelend begrip – nieuw hormoonfluïde (nieuwe levensether);*
- *liefde – nieuw zenuwfluïde (nieuwe lichtether);*
- *inzicht in goed en kwaad – nieuw slangenvuur (nieuwe mentale ether);*
- *vreugde – nieuw stralend Mercuriusbewustzijn (vuurether).*

zijn belangen dienen of hem juist tegenwerken. Immers, hij k ent geen eigenbelang!

Als de oude mens iets geeft, speculeert hij altijd op eigen voordeel. Of hij krijgt een gelijkwaardig geschenk terug, of hij krijgt immateriële zaken als beloning. Zoals erkenning, roem en eer. Of zelfs ‘voorspraak’ bij God. Zo rekent hij nu eenmaal, die oude rekenaar. Maar de nieuwe ziel geeft uit de volheid van haar nieuwe krachten en eigenschappen, omdat zij niet anders kan. Haar leven is geven, wegschenken wat zij ontvangt uit het Godsrijk. Zij kan dus alleen het Goede schenken, geen verdorven of berderfelijke zaken. Daarom verzamelt zij ook geen aardse schatten die immers geen eeuwig leven hebben. Hoe meer zij geeft, hoe groter haar vreugde. Wie uit die volheid van hemelse schatten schenken mag en kan, ondergaat de hemelse wet: alles ontvangen, alles prijsgeven en daardoor alles vernieuwen.

DE BRON DIE NOOIT UITGEPUT RAAKT

De oude ik-mens maakt zich onop­houdelijk zorgen over zijn leven, zijn bezit, zijn toekomst. En terecht! Want alles in zijn aardse bestaan wordt voortdurend aangetast en aangevallen en zal op den duur ook verdwijnen. De nieuwe ziel echter leeft uit de volheid Gods en staat bewust in de energiestromen die van die bron uitgaan. Zij hoeft zich geen zorgen te maken dat die bron ooit uitgeput raakt. Zij vervult haar plicht in de wereld wanneer zij daarvoor wordt geplaatst. En zij

houdt daarbij rekening met de wetten van de aardse natuur, maar zij zal niemand schaden, noch haar eigen voordeel zoeken. Zij weet, dat zij aan haar eigen leven 'geen el kan toevoegen.'

De aardse mens heeft voortdurend kritiek. Hij heeft immers zijn maatstaven! Hem is geleerd hoe de mensen en de dingen moeten zijn, aan welke eisen zij moeten beantwoorden. En aan die eisen en maatstaven meet hij zijn eigen houding af. De nieuwe ziel ziet echter hoe de dingen en mensen werkelijk zijn, niet gehinderd door beperkende oordelen van anderen. Zij heeft dan ook geen vooroordelen. Haar oordeel is juist, zoals het oog, dat zelf kleurloos is, alle kleuren juist waarneemt. De nieuwe ziel valt haar medeschepsel dan ook niet lastig met ideeën, maatstaven, kritiek of richtlijnen. Zij staat klaar voor iedereen en helpt iedereen bij het zoeken naar het Koninkrijk Gods.

In de nieuwe ziel werkt de Waarheid – dat is Gods Wet – als maatstaf van haar inzicht. Zij herkent wat waar en onwaar is. Zij onderscheidt wat haar uit het Godsrijk toevloeit en wat uit het eigenbelang van de mensen opkomt. Voor haar is duidelijk, wie de ware leraar is en wie maar doet alsof. Zij handelt uit de vernieuwende energie die zij ontvangt en naar het inzicht dat haar geschonken wordt. Gods waarheid en leven zijn in haar één. Zij pocht niet op haar vermogens, maar laat ze voor zichzelf spreken. Zij is het 'Licht van de wereld', 'het zout van de aarde', dat de ontwikkeling van de mensheid voortstuwt. In haar is de Geest actief, dat is de grootste vreugde.

DE OUDE EN DE NIEUWE WET

En Jezus sprak:

«Gij weet de geboden: gij zult geen overspel doen; gij zult niet doden; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; gij zult niemand tekort doen; eert uw vader en uw moeder. (Marc.10:19)

Gij hebt gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij zult niet doden, maar wie zo doodt, die zal strafbaar zijn voor het gericht.

Doch Ik zeg u: Zo wie op zijn broeder toornig is, die zal strafbaar zijn door het gericht [...]

Gij hebt gehoord dat van de ouden gezegd is: Gij zult geen overspel doen.

Maar Ik zeg u, dat zo wie een vrouw aanziet om haar te begeren, die heeft alreeds overspel in zijn hart met haar gedaan [...]

Wederom hebt gij gehoord, dat van de ouden gezegd is: Gij zult de eed niet breken, maar gij zult de Heer uw eed houden.

Maar Ik zeg u: Zweert ganselijk niet; noch bij de hemel, omdat hij is de troon Gods, noch bij de aarde, omdat zij is de voetbank zijner voeten, noch bij Jeruzalem, omdat zij is de stad des groten Konings, noch bij uw hoofd zult gij zweren, omdat gij niet één haar kunt wit of zwart maken. Maar laat uw ja, ja zijn, uw nee, nee [...]

Gij hebt gehoord dat gezegd is: oog om oog en tand om tand.

Maar Ik zeg u, dat gij de boze niet wederstaat; maar zo wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe [...]

Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Gij zult uw naasten liefhebben en uw vijanden zult gij haten, Maar Ik zeg u: Hebt uw vijanden lief; zegent ze, die u vervloeken; doet wel degenen, die u haten; en bidt voor degenen, die u geweld doen en u vervolgen.» (Matth. 5: 21-44)

HET LIED VAN DE LIEFDE

«Al ware het, dat ik de talen van de mensen en de engelen sprak, en ik had de liefde niet, dan was ik als een klinkend metaal of luidende schel geworden. En al ware het, dat ik de gave van profetie had, en ik wist al de verborgenheden en al de wetenschap, en al ware het dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzetste, maar ik had de liefde niet, zo was ik niets. En al ware het, dat ik al mijn goederen tot onderhoud van de armen uitdeelde, en al ware het dat ik mijn lichaam overgaf, opdat het verbrand zou worden, en ik had de liefde niet, zo zou het mij geen nut geven.

De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardig, zij is niet opgeblazen; zij handelt niet ongeschikt, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad; zij verblijdt zich niet in onrecht, maar zij verblijdt zich in de waarheid. Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.

De liefde vergaat nimmer, maar profetiën zullen teniet gedaan worden, talen zullen ophouden, kennis zal teniet gedaan worden. Want wij kennen ten dele

en wij profeteren ten dele. Maar wanneer het volmaakte gekomen is, zal hetgeen ten dele is, teniet gedaan worden.

Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik teniet gedaan hetgeen van het kind was. Want nu zien wij door een spiegel in een duistere rede, maar dan zullen wij van aangezicht tot aangezicht zien; nu ken ik ten dele, maar dan zal ik kennen, zoals ook ik gekend ben.

En nu blijft geloof, hoop en liefde. Deze drie, maar de meeste van deze is de liefde.» (1 Kor.13)

Foto Pentagram.

Vraag: «Uit uw blad maak ik op, dat u de figuur van Jezus niet als een mens ziet. Klopt dat?»

Antwoord: U kunt het zo zien dat wij Jezus en de Evangelien niet in de eerste plaats als een historische figuur of een historisch verhaal beschouwen. Wij zien hierin veeleer een Weg, een levensgang die ieder mens in zijn eigen leven zou moeten navolgen, en die op symbolische wijze in de Evangelien is neergelegd. Of Jezus geleefd heeft is omstrede en daar zijn ook geen aantoonbare bewijzen van gevonden tot nu toe. Daar willen wij ons niet in mengen. Het gaat om de symbolische vertolking van de Weg die ieder mens dient te gaan. Daarom staat er ook: Weest Mijne navolgers. Wie is dan Christus? De Christus is een stralingsvolheid van de Universele Gnosis, dat is: de Universele Bron van Wijsheid. Deze Christuskracht vervult, als zij door het zuiver gerichte hart wordt opgeroepen, heel het wezen van de mens. Geeft hem de kracht een volledige omwending in zijn leven tot stand te brengen. Het is een kracht die hart en hoofd dan geheel vernieuwt. Gnostieke bewustwording is de zuivere eenheid bereiken van de wedergeboren ziel met de Geest. Dan is de mens geworden tot een Jezus-mens, waar de Geest Gods zich mee kan verbinden. Deze weg voert tot de transfiguratie van de microkosmische mens. Deze gnostieke weg zien wij in de Evangelien beschreven, helaas niet meer in zijn oorspronkelijke zuiverheid.

DE HULP VAN EEN MYSTERIE- OF GEESTESSCHOOL

Sinds mensenbeugenis verklaren mysterie- en geestesscholen de zin en het doel van het bestaan. Zij zijn de instrumenten die de naar de waarheid zoekende mens helpen om zijn goddelijke oorsprong terug te vinden. Dergelijke scholen treden periodiek op. Zij plaatsen de leer van bevrijding voor het bewustzijn van diegenen die daarvoor open staan. Zij voeren hen mee in een proces van innerlijke vrijmaking en geestelijke vernieuwing. Ook in deze woelige tijd zijn zulke geestesscholen actief.

In een mysterie- of geestesschool zijn drie impulsen werkzaam, die uitgaan van het Lichaam van de Leer, het Lichaam van Vreugden en het Lichaam van Transfiguratie. Deze drie lichamen, velden of hemelen schenken een bonafide mysterie- of geestesschool de mogelijkheid haar taak te vervullen. Men kan zich dergelijke lichamen enigermate voorstellen als energievelden van een zeer hoge onaardse vibratie. Via die lichamen kan de naderende kandidaat in contact komen met de Christuskracht, die zich uitstort om hem te helpen op zijn pad.

Allereerst is er een aanraking door het Lichaam van de Leer. Deze Leer richt zich niet zozeer tot het verstand, omdat dit niet geschikt is om haar te bevatten, maar tot de kern van de goddelijke ziel. Zij wijst de kandidaat op zijn herkomst en op het doel van zijn bestaan. De levende kracht

DE DRIE UNIVERSELE LICHAMEN

«Het Lichaam van de Leer, het Lichaam van Vreugden en het Lichaam van Transfiguratie komen overeen met: ten eerste, het al en alles doordringende veld van de Vader, ten tweede, het Licht openbarende veld van de Zoon, ten derde, met het genezende, wederbarende veld van de Heilige Geest. De Vader schenkt ons de mogelijkheid, de Zoon schenkt ons het Licht van de kennis, de Heilige Geest brengt ons in de kracht Gods en in het licht van de Zoon, het ene, allesomvattende pad van verlossing.»

(Zeven Stemmen Spreken, Catharose de Petri, Rozekruis Pers 1985.)

van het Lichaam van de Leer wekt de geestvonk in het midden van de microkosmos op tot activiteit en wakkert deze aan tot een vlam, naarmate de ikmens zich terugtrekt en geleidelijk aan uitdooft. Wie de Leer innerlijk aanvaardt en daardoor de uitwerking ervan in zichzelf gaat ervaren, zal ook de vreugde van een gloriend nieuw bewustzijn mogen ondergaan. Het Lichaam van Vreugden houdt hem dan omvat, begeleidt en verheft hem. En tenslotte, binnentredend in het derde lichaam, het Lichaam van de Transfiguratie, zal hij deel krijgen aan de totale vernieuwing van zijn microkosmische stelsel. De Leer, het plan van ontwikkeling tot Godmens, wordt dan uitgevoerd. Een

nieuw zielengewaad wordt gebouwd, het doel wordt bereikt.

Het doel van dit reinigings- en vernieuwingsproces is opgetekend in het plan van actie van de drie samenwerkende universele lichamen. Dat doel wordt eerst in de kandidaat geprojecteerd. Hij ontvangt het beeld ervan en moet zich dan van de meest elementaire beletselen gaan bevrijden die zijn weg blokkeren. Het werkt dus als het ware op de kandidaat in en confronteert hem met zijn mogelijkheden. Daarnaast ontvangt hij alle hulp die nodig is om het plan uit te

voeren. Het plan krijgt vorm. Zo wordt een nieuwe persoonlijkheid gebouwd, die, op haar beurt, als instrument van de drie universele lichamen kan dienen. Dit gehele proces voltrekt zich op basis van vrijwilligheid.

HET LICHAAM VAN DE LEER

De Leer geeft uitsluitsel over het 'waar vandaan' en 'waarheen' van de mens. Binnen dat Lichaam leert de mens zichzelf te zien als deel van een ontwikkeling: allereerst van de biologische ontwikkeling of

Monaden stromen uit in de ruimte naar het punt waar zij hun taak in de Schepping moeten vervullen. Illustratie Pentagram.

involutie en vervolgens van de geestelijke ontwikkeling of evolutie. De involutie verschaft het ego een viervoudige persoonlijkheid en voert haar naar het moment, waarop zij zich kan overgeven aan de evolutie van de inwonende Geest. Wie zich van die ontwikkeling bewust wordt, kan inzien, dat het einde van zijn involutie het uitgangspunt moet zijn voor een nieuwe ontwikkeling. Deze kan worden omschreven als 'de terugkeer naar de wereld van de Geest.' Dat is de ware evolutie. Op die weg kan de kandidaat zich ontwikkelen tot de ware, in het Godsplan aangegeven volmaakte mens.

Door het Lichaam van de Leer kan de kandidaat gaan zien waarom de mens een microkosmos wordt genoemd. Het hermetische principe 'Zo boven, zo beneden; zo binnen, zo buiten' verklaart alle bewegingen en processen in de mens en in het leven om hem heen. Zijn geestbeginsel is een vonk van de Liefde die het Al bezielt. En als erfgenaam Gods leert de kandidaat dan ook zijn plaats in de Schepping te herkennen. De kennis die hij ontvangt, dient hem tot innerlijke wet. De Bijbel zegt terzake: «Ik zal mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven.» (Jeremia 31:33)

De Leer verwijst steeds naar deze innerlijke wet. De kandidaat moet in 'woord en beeld' gaan ontdekken, waaróm het zo belangrijk is om de roep van de Geest van binnenuit te volgen. In het begin zijn zelfkennis en innerlijke waarneming nog onvoldoende om de weg zelf te exploreren. Uiterlijke richtlijnen en adviezen zijn daarom nog noodzaak. Zij vormen een uiterlijk aspect van de innerlijke wet. Deze 'uiterlijke' wet dient dus om de mens die nog onvoldoende ervaring heeft, te begeleiden. Dient als wegwijzer en steun. Wie de ge-

Vraag: «Waarom spreekt u over een Christusbeginsel en de Christuskracht en niet over de Christus?»

Antwoord: «Het Christusbeginsel is de kiem of kern van de nieuwe bezieling, neergelegd in het hart van de mens. Deze kiem wordt ook wel aangeduid als het oeratoom, de geestvonk, de Godsvonk of de Roos des Harten. De Christuskracht is de universele kracht die dat beginsel opwekt en tot ontwikkeling brengt.»

ven richtlijnen uit vrije overtuiging volgt, zal ze niet als dogma's of voorschriften beschouwen. Op een dag ontdekt hij, dat zij hem helpen en dat zij overeenkomen met de geestelijke wet van de nieuwe ziel.

Iedereen wordt op een psychologisch moment door het Lichaam van de Leer en op zijn eigen bewustzijnsniveau aangesproken. Dat contact – dat vaak volkomen onbewust verloopt – zal het verlangen naar eenwording met het goddelijke levensveld aanwakkeren. Dat verlan-

Houten model van de microkosmos naar Leonardo Da Vinci's beroemde tekening. Museum Leonardo Da Vinci, Vinci, Toscane (I). Foto Pentagram.

Het koord van reddend Licht wordt neergelaten in de duisternis. Illustratie Pentagram.

gen noemen de Rozenkruisers het heilbergen. De weg-terug wordt door die aanraking belicht en daaruit put de kandidaat nieuwe energie om voort te gaan. Zo krijgt hij deel aan de eeuwigheid. Hij is dan 'uit God geboren'. En vanaf dat moment is hij niet langer uitsluitend uit op bevrijding van zichzelf, maar ook op die van de gehele mensheid. En van het levensveld dat zij bewoont. Dat veld verkeert in voortdurende verandering, doordat het deel uitmaakt van het continue progresserende Al. Door de veranderingen in het Al worden de levensprocessen van de mens als individu en de mensheid als collectief beïnvloed.

HET LICHAAM VAN VREUGDEN

Na vele aanrakingen door het Lichaam van de Leer wordt de mens uiteindelijk

voor een ingrijpende beslissing geplaatst. Wil hij zich alleen oriënteren? Luisteraar blijven? Of is hij bereid consequenties voor zijn eigen leven te trekken en zich te verbinden met het Lichaam van Vreugden? Is hij bereid zijn steeds verder kristalliserend ik procesmatig op te geven en zijn krachten te wijden aan de bouw van de nieuwe ziel? Alleen dan kan openbaar worden wat van Godswege in hem is neergelegd om openbaar te worden! Alleen zó kan hij zich dienstbaar maken aan de vernieuwingsprocessen in de Schepping. Zegt en doet hij 'ja', dan ontvangt hij ook alle kracht die nodig is.

Vanwaar ontvangt hij die kracht? Het veld waaraan die kracht wordt ontleend, ontstaat door samenwerking met de drie universele lichamen. Een bonafide geestesschool is een levend organisme, dat zich alleen kan openbaren, indien alle betrokkenen daarin volgens het basisplan samenwerken. Nu gaat elke kracht uit van een middelpunt. In een geesteschool zoals hier bedoeld, is dat middelpunt de Gnosis, de bron van verklarende en vernieuwende kracht die ook wel als Christuskracht wordt aangeduid. In het hexagram wordt deze werkzaamheid verbeeld: de drievoudige goddelijke kracht daalt in de mens in en verinnigt zich met het denken, het gevoelen en het handelingsleven.

De activiteit van een geestesschool is dus fundamenteel verschillend van die van alle mogelijke aardse instituten. De energie die in zo'n school wordt vrijgemaakt, behoort niet tot de dialectische natuur. Het is een stroom van goddelijke genade, die, hoewel alomtegenwoordig, wordt geconcentreerd om ieder geopend mensenhart te kunnen aanraken en voeden. De ziel ademt zo nieuwe, zuivere ethers in, die haar kracht, vitaliteit en spirituele vreugde schenken. En doordat zij zich zo laat voeden, wordt zij er één mee.

Binnen zo'n gemeenschap dragen allen de last van allen. Zij vormen een gemeenschap waarin allen gelijk zijn, hoewel hun taken verschillend kunnen zijn. Wordt één van hen in zijn eigen zwakheid aangetast, dan is het vermogen van het collectieve veld voldoende sterk om hem te steunen en te helpen overwinnen. Aspecten van de nieuwe ziel – zoals inzicht, uithoudingsvermogen, overgave, medegevoel, liefde, strijdloosheid en onderscheidingsvermogen – nemen in kracht toe.

De vastberaden kandidaat 'gaat in Jezus de Heer onder'. Hij bemerkt dat de neigingen en impulsen van zijn natuurlijke ziel hun kracht verliezen en dat daarvoor nieuwe vermogens in de plaats komen. Innerlijke rust, vrede en vreugde vervullen hem. Zij stellen de kandidaat in staat zich in groepseenheid te voegen naar het doel. Hoewel het ik daarin nog enige tijd met opinies, emoties, eigengereide opvattingen, sympathieën en antipathieën een rol wil blijven meespelen, zullen die invloeden geleidelijk aan verdwijnen. De nieuwe ziel, de nieuwe bezieling neemt de leiding van de persoonlijkheid over. En de vernieuwende krachten die worden ontvangen, kunnen worden weggeschonken aan allen die dat nodig hebben. Op deze wijze werken de drie Lichamen voor, in en door de mens, vooropgesteld dat hij daarvoor openstaat. Dat wil zeggen, dat zijn persoonlijkheid dusdanig wordt voorbereid, dat die vernieuwende krachten daarin een positieve uitwerking kunnen hebben.

HET LICHAAM VAN TRANSFIGURATIE

In een mysterie- of geestesschool wordt de kandidaat opgenomen in een proces van regeneratie van de microkosmos. Dat vereist wel een nauwgezette gerichtheid op het doel dat hem getoond

is. En de aspecten die hij in zichzelf moet aanpakken, liegen er niet om. Strijdloos zijn, geen kritiek hebben, harmonie in gedachten, gevoelens en handelingen, naastliefde – dat zijn kenmerken van de nieuwe bezieling. De kandidaat op het pad ten leven verlaat dus als het ware de leerschool van de dialectiek en gaat de leerschool van het gnostieke pad. Het proces van transfiguratie opent zich voor zijn bewustzijn. Hij leert het 'niet doen' waarvan Lao Tse getuigt.

Op deze basis kan een nieuwe persoonlijkheid worden opgebouwd. Nieuwe gedachten, motieven en gevoelens brengen de kandidaat tot nieuw handelen. De weg die een mysterie- of geestesschool zo wijst, mondt uit in de totale vernieuwing van de microkosmische mens. De nieuwe bezieling richt zich niet op het individuele zelf, maar op het totaal: op herstel van wereld en mensheid.

Vraag: «De Rozenkruisers spreken over de dialectiek en over twee naturen. Er is toch maar één natuur?»

Antwoord: «De dialectiek is de wereld van tegenstellingen. Goed tegenover kwaad, licht tegenover duister, liefde tegenover haat. Het één roept onvermijdelijk het ander op. De mens ervaart deze tegenstellingen in zijn dagelijks leven en ontwikkelt daardoor bewustzijn. Dat bewustzijn doet hem uiteindelijk een keer inzien dat er ook een andere natuur moet zijn, waarin die tegenstellingen niet bestaan. Die natuur wordt wel de statica genoemd, hoewel zij zeker niet statisch is. De dialectiek omvat alles wat de mens met zijn zintuigen kan waarnemen. De 17^e-eeuwse Duitse filosoof Jacob Boehme noemt de dialectiek Het Huis des Doods, omdat alles wat daarin geboren wordt ook weer zal sterven. De Rozenkruisers beschouwen dit gebied als de leerschool waarin de mens het instrument van de ziel moet bouwen, waarmee hij de statica kan binnengaan. Om vanuit de dialectiek – de tijdelijke wereld – de statica – de eeuwige wereld – te kunnen bereiken, moet het pad van transfiguratie worden aangelegd.»

ALLES ONTVANGEN, ALLES PRIJSGEVEN EN DAARDOOR ALLES VERNIEUWEN

HET IK SPREEKT TOT DE NIEUWE ZIEL:

«O, ziel, mijn geheimzinnige metgezel,
ontelbare malen ademde mijn hart uw
woorden uit
- als witte vogels in de vlucht naar het licht,
geboren in het dal van het verlangen
tussen rotsen van duisternis.
Ik luisterde en luisterde,
wilde alleen maar luisteren,
vanaf mijn kinderdagen.

Zo hoorde ik de bergen steunen,
gras en bloemen zachtjes fluisteren,
dieren jammeren, winden strijden,
wateren klagen en 's nachts
het sterrenrequiem.

Begerig zochten mijn ogen
toch overal schoonheid
en zij ontdekten haar
in de majesteit van de bergen,
in de dans van de winden,
in geur en kleurspel van bloesems,
in de rijkdom van de dierenwereld
en in de oneindige sterrenglans van het Al,
ja, zelfs in de werken van de mensheid
en in al het komen en gaan.

Als een prachtig versierde zaal
met een rijk gedekte tafel
verscheen mij de wereld.
Al mijn zintuigen waren bereid te ontvangen.
Maar hoe vreemd:
terwijl ik mij aan haar schatten laafde,
proefde ik bitterheid.
Terwijl ik geborgenheid vond bij de mensen,
bespeurde ik oneindige eenzaamheid.

Slechts geleidelijk leerde ik u
en de stem van mijn verlangen
onderscheiden van mijn begeren
en ik leerde begrijpen:
terwijl ik begerig de schatten van
de wereld ontving,
verkeerde u in de grootste nood.
Ik weet: uw natuur, uw verlangen
is van heel andere aard.
Wie bent u?
Wie ben ik?
Waar is het Licht
waarin wij elkaar herkennen?

O, hoor mij aan:
Ik ben hier – in de woestijn van het leven,
als een eenzaam ik.
U, o, ziel, metgezellin in mijn hart,
u, verborgen in nevelen,
u, ach, wij zijn ver van elkaar
in de schaduw van de aardse werelden.

Maar het zuchten van uw verlangen
heeft een pad gebaad
in het struikgewas van de natuur
en stuurt mij haar boodschappers
al sinds mijn kinderjaren.

Hier sta ik nu, overgegeven aan
en geheel gegrepen door u,
als was ik vol van het verlangen,
u, o ziel, te ontmoeten,
zwijgend in u uit te doven,
volkomen in u op te gaan,
u voor altijd te kennen
zonder gescheiden te zijn
– zonder ik,
zonder u.»

Het keiharde Ik in
al zijn
eenzaamheid.
Foto Pentagram.

EN DE NIEUWE ZIEL ANTWOORDT:

«O, mijn metgezel,
de vlammende woorden
van mijn verlangen naar vrijheid
brandde ik in uw hart,
al van uw eerste levensdagen.
Maar begrijpt u ze werkelijk?
Wilt u mij niet vasthouden
in het dal van uw duisternis,
terwijl mijn geliefde mij roept,
door de poort van vrijheid te gaan?
U kent mij niet,
en u kent uzelf niet.
Nog minder kent u Hem,
die ik mijn geliefde noem.
Hem is mijn verlangen,
mijn zuchten in uw hart,
Hij heeft vele namen, maar niemand
die Zijn ware naam spreekt.

Hij beweegt de sterren
maar zelf beweegt Hij niet.
Uit één vonk van Zijn Liefde
ontstaat een universum.
Hij is het Licht,
waaraan mijn liefde ontvlamt.

Hij is Het, waarin wij onszelf
en alle werelden herkennen.

Mede-lijdend met mijn nood
koos Hij u om mij te vergezellen.
Boven de mysterieuze vrijheidspoort
waarvoor Hij ons nu plaatste,
staan vurige letters:
*'Alles ontvangen, alles prijsgeven
en daardoor alles vernieuwen.'*

Om de poort naar de vrijheid
te kunnen openen,
moet ik de sleutel bezitten
die in Zijn liefdesgloed
drievoudig werd gesmeed.
Geloof, hoop en liefde zijn de attributen!

Eonen achtereen
heb ik aan deze sleutel gesmeed.
Nu is hij haast gereed,
nu u, mijn metgezel, werkelijk bereid bent
en niet terugschrikt voor uw taak.
Ik vraag niets anders
dan te luisteren naar de stem
die uit het diep van uw hart opstijgt
en die te volgen.

Ik ben een druppel
uit de grote oceaan van liefde.
Hooft u, mijn gezel, hoe Hij mij troost?
Hul u dan in zwijgen en luister goed!»

DE GEEST VAN LIEFDE SPREEKT TOT DE
NIEUWE ZIEL:

«Uw zuchten, mijn geliefde,
moet verkeren in vreugdezing,
uw gevangenschap in vrijheid.
U bent eenzaam
onder de kinderen van de aardse duisternis,
terwijl u broederlijk bent verbonden
met de zonen van het Licht.

De ether, die alle werelden doordringt,
is vervuld van Mijn klanken.
Wie deze klanken hoort,
verneemt het lied der vrijheid.
Hij voelt hoe vreugde vibreert in bergen,
hoe vurig ruisen door de luchten gaat.
Hij voelt, hoe ijzeren kettingen worden
verbroken, en smacht naar vuurge vleugels

om hem door Mijn wijde hemelen te voeren.
Hoe zou u, Mijn geliefde,
die hemelschatten toch ontvangen,
als u niet al wat aards is
zou kunnen prijsgeven?
Een nieuw hemels gewaad kunt u
slechts dan dragen,
als dat wat van de oude aarde is
door u wordt afgelegd.

Neemt u in acht!
Licht en duisternis
zijn de tweelingkrachten van deze wereld,
waaruit uw aardse metgezel leeft en werkt.
Laat hen u niet opnieuw
voeren naar een dwaalspoor.
Angst, zorg en vrees zijn belagers
op de smalle wegen die uw metgezel
moet gaan, in de windingen van zijn brein,
in de holten van elke cel.
Overal loeren zij op strijd.
U zult de legers van goed en kwaad
verzameld op het slagveld van gevoelens en
gedachten tegenover u zien en vreesen.
Want verbonden en verweven bent u met hen
door uw lange dwaaltocht in aardse dreven.

Maar houdt u aan Mijn Licht, aan Mijn Liefde,
en alle zult u herkennen
als fantomen van een schaduwwereld!
Mijn Licht zal u nieuwe vlammenvleugels
schenken!»

DE NIEUWE ZIEL SPREEKT TOT
DE GEEST DER LIEFDE:

«Ik voel Uw kracht,
zij geeft mij vertrouwen.
Reeds vind ik rust
in Uw oneindig grote hart.»

DE GEEST VAN LIEFDE SPREEKT:

«Neemt u in acht,
opdat u niets ontroofd wordt!»

DE NIEUWE ZIEL SPREEKT TOT HET IK:

«O mijn reisgezel, hoort u Zijn roepen?
Het is Zijn Vuur, dat uw hart in gloed zet,
het is Zijn Liefde, die mij tot Hem trekt.
Mijn reisgezel, verzet u niet tegen de waarheid
en vecht niet tegen de Liefde,
die oneindig groter is dan de vonk,
die, verbonden met Hem, gloeit in uw hart.
Weest niet bang voor de Liefde in u!»

HET IK ANTWOORDT DE NIEUWE ZIEL:

«Niet ik, maar u bent het kind van het Licht.
O, hoe tweeslachtig voel ik mij!
Hoewel mijn hart u zeer genegen is,
moet ik bekennen
dat koude rillingen over mijn rug lopen
door uw machtig heilsverlangen.
Uw vrijheid is voor mij 'dat ik
er niet meer ben'.
Plots is het of ik mij verzet
tegen u en uwe Liefde.
Een orkaan van stemmen
bestormt gevoelens en gedachten.
Het zijn de stemmen van die wezens
die van 't begin der tijden
de wereld als hun speelplaats zien.
Zij maakten mij tot wie ik ben.
Hun stemmen zijn als honing:
zij fluisteren en flemen:
'Wij maken jou de koning
van hemel en van aarde'.
Geloof slechts wat je ziet,
niet wat je niet kunt zien.
Wat zichtbaar is in overvloed,
dat kun je grijpen, scheppen.
Dat is de spiegel die jou je grootheid toont.»

Hun stemmen zijn als zweepslagen
in de stilte van mijn hart
Die stilte, die mij traag maakt voor de wereld.

'Als je gedachten zwijgen,
zul je alles verliezen,

wat voor jou van waarde is.
Je werk, gezin, je dagelijks brood, je leven!
Dat wat onzichtbaar is, is leeg.
Toon ons de God, waar jouw gezel van rept,
wij zullen voor hem knielen.
Maar ach, jij kent hem niet.
Jij wilt leven, jij wilt bestaan.
Wel, leef dan, met de schatten van de aarde.
Je hebt de intelligentie en machtig is je wil!

O ziel, gij mysterieuze metgezel,
Bent u nog in mijn hart?
Bent u nog bij mij?
Hoort ook u verleiders tot mij spreken?
De verleiding is groot,
want mijn angst voor de leegte,
voor het niet meer zijn, kwelt mij zeer.
Toch heeft mijn oor uw zachte stem
vernomen.
Uw verlangen ving een lichtstraal
van de grote Liefde, die mij nu verlicht.
Met schrik zie ik nu: zoals ik ben,
ben ik uw vijand!

Foto Pentagram

Een wonderlijke vogel in vele felle kleuren daalde af uit de hemel. Edmund Dulac's Picture Book For The French Red Cross (1914).

Maar ik vraag mij af:
hoe kan ik u als nuttig werktuig dienen?
Wat sluit mijn oor voor de stemmen
van de wereld?»

DE NIEUWE ZIEL ANTWOORDT HET IK:

«Een deel van deze weg gaat u
met mij tezamen,
soms in tweedracht, soms eendrachtig.
Totdat wij elkaar in het Licht van de waarheid
geheel en al hebben herkend.

Zo krijgt u nieuwe kracht en dieper inzicht
en ontmaskert u de fantomen van scheppers
en schepselen; zij bliezen zich slechts op in de
storm van mijn verlangen.
Nieuw inzicht zal hen doen verstommen.

Mijn reisgezel, vrees niet voor de leegte,
die voor mij het ene leven is.
Twijfel niet aan wat u niet kunt zien.
Vertrouw op *hem* die mijn slapende oog
opende voor de glans van Zijn volmaaktheid,
de wereld van Mijn geliefde.»

HET IK SPREEKT TOT DE NIEUWE ZIEL:

«Mijn metgezel, ik weet:
mijn talmen en twijfelen scheppen
licht en duister, warmte en kou,
droogte en vochtigheid.
Bliksemsnel heeft de wereld
met zijn duizend stemmen
en zijn blinde razernij
ons onttrokken aan inzicht's bescherming.

Ik ben er weer,
een in eenzaamheid verloren ik,
en u bent weer ver weg,
verborgen in een nevel.
Maar trillend van herinnering stijgt uw
zuchten, uw roepen vol verlangen op,
vernieuwd, en machtiger dan ooit.
Eindelijk ben ik echt bereid
met u te versmelten, volkomen in u
op te gaan!

Waarvoor zou mijn hart nog bang zijn,
nu u erin verblijft,
u, die de edele parel van de grote liefde bent?
Zelf kon ik nooit de ware Liefde geven;
door u ga ik vermoeden wat die Liefde is.
Uw Liefde zal mijn voelen en
mijn denken temmen.
Ik wil leren zwijgen tot ik alleen
nog zwijgen ben.
Door mijn volkomen zwijgen
kunt u het sterrenlied weer horen.
Alles wat leeft, zal met u luisteren,
en mijn daden getuigen van uw Liefde.
O, mijn kostbaar kleinood, uw vreugde doet
gouden bloesem in mijn hart ontluiken
en verandert haar in Licht.

Wat Licht is, kan wederkeren tot het Licht!»

DE GEEST VAN LIEFDE SPREEKT TOT DE
NIEUWE ZIEL:

«Mijn geliefde, zwijmel niet

als uw metgezel zo tot u spreekt.
Plaats mijn Licht voor zijn lamme voet,
opdat hij weet, hoe hij uw spoor moet volgen.
Want zonder Mij kunt u beiden niets doen.
Houd niets vast, laat uw Licht uitstromen,
schenk weg wat u van Mij ontvangt.
Dan zult u met het vuur van uw verlangen
verteren wat aan duisternis rondom u is
en alle ruimten vullen met Mijn Licht.
Uw ruimten zijn dan grenzenloos,
uw tijd is tijdloos.
Mijn adem zal uw adem zijn,
Mijn leven uw eeuwig leven.
Houd vast aan uw doel,
zolang u met uw metgezel verbonden bent!
Wees getrouw aan uw keuze
als Mijn stem u zegt:

‘Zie hier, o Ziel, twee woondomeinen;
een dat waarneembaar is voor zintuigen,
een dat waarneembaar is voor de Geest.
Beide worden u getoond,
in beide zamelde u ervaringen.
Beide gezien door uw eigen ogen -
maak dan nu uw keuze.’*»

HET IK SPREEKT TOT DE NIEUWE ZIEL:

«Volg O Ziel, mijn kostbare vriendin,
het Licht dat in de wereld kwam.
Ik heb u aan het kruis van mijn natuur
gehecht, en ben uw graf geworden,
opdat u afdaalt en opstijgt,
en alles met uw Liefde vernieuwt.

Schrijf steeds de vlammentekens van
uw Liefde in mijn hart,
doorgloei het vurig merkteken
op mijn voorhoofd.
Bewerk mij tot uw nieuwe metgezel,
die niet alleen uw Liefdewoord begrijpt,
maar zelf het levend woord geworden is.»

* Citaat uit: Hermes: *Vermaning van de ziel*. Crystal-serie. Rozekruis Pers Haarlem 1991

SAMENSpraak TUSSEN HERMES EN TAT*

Tat: «Uit welke matrix wordt de mens wedergeboren en uit welk zaad?»

Hermes: «Mijn zoon, uit de wijsheid, die in de stilte denkt en uit het zaad, dat het alleen-Goede is.»

Tat: «Uit welk zaad, uit welke matrix, wordt de mens wedergeboren?»

Hermes: «Uit de Sophia, dat is: uit de wijsheid.»

«Velen veronderstellen dat wijsheid een soort hogere, zeer wijde kennis is. Men spreekt bijvoorbeeld over de kennis der wijsheid. Aldus zoudt u van de veronderstelling kunnen uitgaan dat wijsheid verstandelijk moet worden ervaren, verstandelijk kan worden gekend, dus in het verstand kan worden opgenomen. Maak niet die vergissing, die zo algemeen is. In de wereld der dialectiek is de wijsgeer de would-be-Sophia-bezitter, de mens die verstandelijk in alle richtingen vorst. Als hij alle bronnen waarop hij gericht is tot op de bodem heeft uitgeput, gaat hij op de basis van zijn verzamelde kennis een eigen opvatting, een eigen inzicht bouwen. Een inzicht dat soms heel mooi kan worden geformuleerd, een inzicht dat in vele opzichten zuiver en goed kan worden genoemd, maar dat als verstandelijk bouwstuk altijd een speculatie blijft, een speculatie die enige tijd bemind wordt, nagevolgd wordt, als leidende gedachte in

het leven gekozen wordt. Een aantal jaren later evenwel komt een tweede wijsgeer de eerste opvatting, het eerste product der dialectische wijsheid, het eerst gefantaseerde, het eerst gespeculeerde, weerspreken; aldus ontwikkelt er zich een nieuwe wijsgerige mode.

Dit zeer bekende en dikwijls zo volkomen onvruchtbare en misleidende globetrotten met het verstand, is in het geheel niet wat Hermes bedoelt als hij spreekt over de matrix der Sophia. Hij is hier gericht op de werkingsfeer van de vier lichamen, de vier gestalten van de persoonlijkheid, namelijk: het stoflichaam, het etherische dubbel daarvan, het astrale lichaam en het denkvermogen. U weet dat het stoffelijk organisme in stand wordt gehouden door de ethers van het etherlichaam. Als de ethers zwak of traag binnenvloeien, ontstaat er altijd een storing van het stoffelijke lichaam of een verzwaking daarvan. Het etherlichaam wordt bewogen door de astrale radiaties van het astrale lichaam. Nu zou het zo moeten zijn dat het astrale lichaam geheel en al zou leven uit en door het denkvermogen, in volkomen zin. Het denkvermogen zelf zou dan geheel moeten ademen in de Sophia. Dat is een nog veel fijner en edeler materie dan de denkstof. Het denkvermogen van de lichamelijke mens is echter nog in geen enkel opzicht volwassen. Ja, men kan zelfs met betrekking tot de natuurgeboren mens nog niet van een denklichaam spreken. Het is slechts elementair

aanwezig. Het kan zich in de huidige staat-van-zijn van de lichamelijke mens ook niet tot ontwikkeling stuwten. Het denkvermogen van de huidige mens kan niet volwassen worden. De verstandelijke organen en hun functies vormen slechts de basis voor het ware, edele en waarachtige denklichaam. Het lagere denken wordt in de huidige staat-van-zijn van de mens geheel en al bewogen door de drie lagere voertuigen van zijn persoonlijkheid. Daarom komt de lichamelijke mens de staat van zijn natuurgeboorte nimmer te boven. Het denken blijft bij hem van de aarde, aards, en er is geen sprake van ook maar enige Sophia. Want de lichamelijke mens wordt gevoed door de astrale materie van de natuur des doods.

Stel het u goed voor. U bent hier in uw dialectische persoonlijkheid: stoflichaam,

etherisch dubbel en astrale voertuig. Uw denkvermogen is ten hoogste kenbaar als een min of meer lichtend centrum, ter hoogte van het hoofdheilgdom. Met behulp van dat denkvermogen kunt u de Sophia niet indrinken. Toch moet uw persoonlijkheid in stand blijven. Uw persoonlijkheid wordt dus natuurnoodzakelijk gevoed uit de astrale materie van de natuur des doods. U leeft uzelf niet, u wordt geleefd. U ligt vervolgens gevangen in de reeds eerder met u besproken teruglopende beweging. Dat is de werkelijkheid.»

(* Jan van Rijckenborgh, *De Egyptische Oergnosis en haar roep in het eeuwige nu* deel 4, Rozekruis Pers, 2^e druk 1991

Vraag: «Wie was Hermes Trismegistos?»

Antwoord: «Hermes Trismegistos is de Griekse naam voor de verpersoonlijking van een reeks openbaringen van de Egyptische oerwijsheid. In Egyptische geschriften wordt hij onder andere ook Thoth genoemd. De toevoeging 'trismegistos' – de driemaal grote – verwijst naar geest, ziel en lichaam in verheven of verheerlijkte staat. In de hermetische wijsbegeerte die vele duizenden jaren oud is, wordt nauwkeurig aangegeven hoe de nieuwe ziel of nieuwe bezieling tot stand moet komen, wat de mens daarvoor moet doen en laten en hoe die nieuwe ziel door de Geest wordt aangeraakt en wat daarvan de gevolgen zijn. De Egyptische oergnosis is nog altijd even actueel; voor de hedendaagse Rozenkruisers is zij een belangrijke bron van inspiratie.»

HET GROEIEN VAN DE NIEUWE ZIEL

De nieuwe ziel wordt volgens de proloog van het Johannesevangelie 'uit God geboren'. Haar oorsprong ligt in het geheimzinnige geestvonkatoom, de eeuwigheidsvonk in iedere mens. De levensgeschiedenis van Jezus, zoals die in de Heilige Taal wordt verhaald, is een symbolische beschrijving van de ontwikkeling van deze nieuwe ziel.

De nieuwe ziel zal zich, al groeiende, van zichzelf bewust worden. Zoals een kind opgroeit en waarneemt en zijn plaats in het leven inneemt. De nieuwe ziel echter wordt regelrecht gevoed met de krachten van haar oorspronkelijke natuur, het goddelijke levensdomein. Die krachten zijn geconcentreerd in de atmosfeer aanwezig en verrichten ook hun werk in een bonafide geestesschool. Zij kunnen pas worden ontsluitend en werkzaam worden gemaakt na een zeer ingrijpende omzetting van de bezieling die de persoonlijkheid leidt.

Zij wordt zich bewust van de bedroevende omgeving waarin zij verkeert. Werd Jezus niet in een stal geboren? In de gelijkenis van de verloren zoon eet de dolende ziel zelfs met varkens uit dezelfde trog. In de overleveringen van de Boeddha wordt verhaald, hoe de jonge prins Gautama ontdekt, dat de schoonheid en rijkdom van de wereld lijden en dood verbergen. De nieuwe ziel ondergaat ook de beperkingen, de krachten en de eigenschappen van het levensveld waarin zij geboren is. Hoe vreemd voelt ze zich hier! Hoe ver van huis! Gau-

tama verlaat de pracht van de aardse wereld en begint de zoektocht naar zijn hemelse vaderland. De verloren zoon wendt zich af van de varkenstrog en gaat op weg om het Koninkrijk Gods te zoeken.

Hoe leert de groeiende ziel haar omgeving kennen? Met behulp van de persoonlijkheid die haar dienen wil! Wie haar ruimte geeft, zal ervaren dat zij ziet door zijn ogen en hoort door zijn oren! De persoonlijkheid wordt de spiegel waarin de nieuwe ziel haar taak leert zien. Haar zelfkennis ontstaat alleen door handeling. Zij gaat haar vermogens uitdrukken in het instrument van de persoonlijkheid, die daartoe gereed wordt gemaakt.

HET VERTREK

«Ik gaf opdracht mijn paard uit de stal te halen. De bediende begreep mij niet. Ik ging zelf naar de stal, zadelde mijn paard en besteeg het. In de verte hoorde ik een trompet, ik vroeg hem wat dat betekende. Hij wist niets en had niets gehoord. Bij de poort hield hij mij aan en vroeg: 'Waar gaat uw reis naar toe, heer?' 'Ik weet het niet', zei ik, 'alleen weg van hier. Steeds verder weg van hier, slechts zo kan ik mijn doel bereiken.' 'U kent uw doel dus?' vroeg hij, 'ja', antwoordde ik, 'ik zeg het toch, weg-van-hier is mijn doel'. 'U heeft geen mondvoorraad bij u', zei hij. 'Ik heb er geen nodig', zei ik, 'de reis is zo lang, dat ik moet verhongeren als ik onderweg niets krijg. Geen mondvoorraad kan mij redden.'» Franz Kafka

Anderzijds weet de zoeker heel goed dat zijn aardse ziel in een ontredderde situatie verkeert. Want nu er een fundamenteel andere kracht binnenkomt, die spreekt: 'niet u hebt mij gekozen, maar ik heb u gekozen', wordt de rusteloosheid van het aardse wezen steeds duidelijker, tekenen zijn wispelturigheid, zijn veranderingen en aarzelingen zich steeds scherper af. De licht- en schaduwkanten van de aardse ziel en de onophoudelijke wisseling van 'goed' en 'kwaad' komen maar al te goed naar voren. De oude ziel overschat zichzelf, zij is het heerszuchtige ik. Angsten en twijfels in haar verborgen, worden ontdaan van hun bedekkingen. Ook wordt haar duidelijk dat in sommige situaties niet vereffende rekeningen uit vorige levens worden weerspiegeld. Het wordt haar wel eens droef te moede als zij bedenkt, dat zij de nieuwe ziel geen paleis als woning kan bieden, maar inderdaad slechts een

stal. Maar toch voert de zoektocht naar vernieuwing door de kracht van de nieuwe ziel tot ingrijpende ervaringen. Vele veranderingen vinden plaats in het oude stelsel en het oude leven. En steeds blijkt dan dat er een nieuwe weg, een weg omhoog, geopend wordt. Ook al zijn er nog zoveel twijfels! Zo krijgt de zoeker vertrouwen in de tot dan toe nog zo onbekende kracht. Zijn ervaringen bevestigen dit. Een onmiskenbaar gevolg is, dat hij de draagwijdte van de nieuwe taak in zijn leven gaat beseffen. Hij moet een deugdelijk instrument, een waardig klankbord worden voor deze nieuwe kracht.

DE GRENS VAN HET PERSOONLIJKE STREVEN

De vraagstelling verandert nu. Niet meer 'hoe verbeter ik mijn bewustzijn?' Of 'wat win ik ermee?' maar 'wat moet ik

De zonnebloem volgt de zon in zijn dagelijkse baan, totdat zij, rijp en beladen met zaad, zich toekeert naar de aarde om haar rijkdom uit te storten. Foto Pentagram.

Vraag: «Heeft alchemie te maken met de middeleeuwse alchemisten?»

Antwoord: «Onder alchemie verstaat de leer van het Gouden Rozenkruis het geestelijk omzettingsproces, waarin de nieuwe ziel wordt geboren en voorbereid voor haar ontmoeting met de Geest. De oude alchemisten gaven dat proces weer in een soort geheime taal. Lood werd omgezet in goud e.d. Dat wil zeggen: de lagere natuur werd omgezet in de geestelijke natuur.»

doen?'. Die vraag kan het ik niet beantwoorden, omdat het niet de vereiste vermogens heeft. Op dat punt van ontwikkeling zijn de leiding, de inspiratie en het voorbeeld van een geestesschool onontbeerlijk. Vooral, omdat de mens zover is geïndividualiseerd, dat hij zijn eigen beperkingen nauwelijks nog kan overwinnen. Het antwoord op de vraag 'wat moet ik doen?' komt dan ook pas als de zoeker niet langer 'leermeester' wil zijn, maar leerling is geworden. Leerling in de grote mysteriën van de universele wijsheid.

Dat moment valt samen met het innerlijk herkennen en erkennen van het Licht dat reiniging en vernieuwing brengt. Dan is een volkomen nieuwe levenshouding ook geen programma meer, maar een vanzelfsprekend, spontaan invullen van de wet van vernieuwing. Geestdriftig gaat de leerling dan aan het werk. Enthousiast, bereid, vol vreugde en idealisme, want hij wil aan de eisen van deze nieuwe ontwikkeling voldoen. Een zielenmens, zo stelt hij zich dat voor, is liefdevol en geduldig. Hij helpt zonder te eisen en zijn leven is een ononderbroken overgave aan zijn spirituele weg.

Maar terwijl hij aan al die eisen probeert te voldoen, komt hij steeds weer zichzelf tegen. En als Job, zich vertwijfeld krabbend met de scherven van zijn mislukte pogingen, vraagt hij zich af: «Waarom lukt het toch niet? Heb ik dan alles verkeerd gedaan?»

Zo ligt het niet. Hij heeft alleen geprobeerd met zijn hele arsenaal aan natuurlijke en culturele vermogens iets te bereiken, wat uitsluitend met de vermogens van de nieuwe ziel kan worden gerealiseerd.

Toch hebben deze schijnbaar vergeefse inspanningen wel degelijk effect. Eén daarvan is dat de egocentriciteit tot redelijke proporties wordt teruggebracht. Elke oprechte poging voert zo een stap verder. Dit zijn belangrijke ervaringen op weg naar volkomen ervaring! De loutering uitgaande van de nieuwe zielenkracht wordt steeds krachtiger, zekerder, grijpt steeds dieper in, zodat de ziel van al haar ketens kan worden bevrijd. En helder komt dan voor het bewustzijn te staan waar het nu op aankomt: de wil behoeft zich – nee, móét zich – helemaal niet meer volgens eigen, bedachte en opgelegde maatstaven inspannen. Een nieuw gevoel van verantwoordelijkheid en een eenvoudige zekerheid zorgen ervoor dat de kandidaat doet wat het nieuwe leven van hem verlangt en wat het oude leven toekomt.

Een ander gevolg is dat al het eerzuchtig streven en verlangen tot een zekere rust komen. Het ademveld van de ziel wordt stil, rustig. De stralen van het Licht kunnen het steeds gemakkelijker en krachtiger verlichten. De nieuwe levenskracht kan doorstromen in de gehele persoonlijkheid. Zo zullen, door werkelijk leerlingchap van een bonafide geestesschool, de golven van emoties, ongeduld, twijfel en zorg wegebben en niet langer het gehele wezen meeslepen. Welwillend van binnenuit, zonder sympathie of antipathie, kan het noodzakelijke worden gedaan. Op basis van een ononderbroken en doelbewuste innerlijke oriëntatie. Toch zullen persoonlijke interesses steeds weer aandacht eisen. Een claim leggen op de persoonlijkheid. Zij pogen de mens steeds weer in alledaagse beroerin-

gen te betrekken. Maar groeiende innerlijke neutraliteit schept meer en meer ruimte voor de activiteit van de nieuwe ziel. Het nieuwe zielenbewustzijn neemt in kracht en helderheid toe. In de vele alledaagse indrukken die nog worden opgedaan, tekenen zich geleidelijk aan duidelijke lijnen van denken en inzicht af. En voor het zielenoog ontsluitieren zich verbanden die tot dan nog onvermoed waren. Het hele dagelijks leven komt op de nieuwe zielenbasis te staan.

NIEUWE LEVENSHOUDING

Er schuilt een vreemde tegenstrijdigheid in de pogingen om de nieuwe levenshouding en het dagelijks leven met elkaar in overeenstemming te brengen. Want, terwijl de mens zoekt naar de juiste balans, wordt hem steeds duidelijker dat deze nieuwe ziel niets gemeen heeft met zijn aardse stelsel. De krachten van de nieuwe ziel ondersteunen de belangen en doeleinden van het ik niet. Integendeel: in het licht van de nieuwe ziel worden de schaduwzijden van het oude bewustzijn ontmaskerd. De wereld van de relativiteit, tegenstellingen en vergankelijkheid toont zijn schrijnende begrenzingen, want in het bewustzijn tekent zich een besef van eeuwigheid meer en meer af.

Twee levensvelden spreken in de zoeke. De stem van het nieuwe levensveld wordt steeds duidelijker merkbaar in de wirwar van de dagelijkse gedachten en gevoelens. Een straal van de Geest heeft zijn microkosmische stelsel geactiveerd en hij ondersteunt die werkzaamheid – naar vermogen – met vreugde. Zo stapt hij geleidelijk aan over naar een nieuw leven. Geen houding die is aangeleerd, maar een praktijk van binnenuit, gevoed door de geest Gods. Dat betekent ten eerste, dat conflicten met medemensen naar de achtergrond verdwijnen. Want een con-

flict ontstaat door identificatie met bepaalde aardse doelen, waarop gedachten, gevoelens en wil zich richten. Hoe kunnen in zulke conflictsituaties de suggesties van de nieuwe ziel nog vernomen worden? Ontaarden conflicten in woede of haat, dan laait een hevige brand op die het innerlijk ontredderd achterlaat en de subtiele ethers van de nieuwe ziel zullen dan het eerst vervluchten.

Door ervaringen in het leven en werken onder leiding van de nieuwe ziel ontwikkelt zich een steeds groter vertrouwen, zodat er altijd mogelijkheden zijn om aan het web van sympathie en antipathie te ontsnappen. In het begin staat de kandidaat nog aarzelend op die wonderlijke weg. Twijfel grijpt hem steeds weer aan. Maar met grote vreugde ontdekt hij, dat er ook nieuwe kracht, nieuwe gedachten spontaan in hem ontstaan. En hij leert vertrouwen op hun bestendigheid. Zo verandert de mens en hij verandert van ‘zoeker naar de nieuwe kracht’ in ‘leerling van de nieuwe kracht.’ Hij leert zijn voelen, denken en handelen in het licht te plaatsen, zijn ademveld tot rust zult brengen en zo zijn gehele wezen open te stellen voor het licht van de nieuwe ziel. Afwijking van die nieuwe weg brengt onrust en spanning met zich mee.

TEGENSTAND VAN HET AURISCH WEZEN

Het natuurlijke leven pendelt tussen polen heen en weer. Het is nooit in evenwicht, is altijd bezig met in- en uitademen, aantrekking en afstoting. Wie nu, al strevend naar het ene Licht, deze polen niet meer belevendigt, verstoort daarmee de wetten van het energieveld waarin de persoonlijkheid tot dan toe heeft geleefd. En dus natuurlijke energievelden en karma dienen zich elke keer weer aan – zij kunnen niet anders! – om de nieuwe ziel te neutraliseren. Op verschillende plaatsen in de universele wijsheid worden deze te-

genstanders aangeduid als ‘het aurisch wezen’. Dat aurisch wezen suggereert een mens bijvoorbeeld dat zijn biologische leven belangrijker is dan een geestelijk leven, dat de oude ziel tastbaar is en de nieuwe ziel een illusie. En de kandidaat, de zoeker naar innerlijke waarheid, wordt heen en weer geslingerd tussen tijdelijkheid en eeuwigheid. Dat kan ook niet anders, want beide velden zijn in de microkosmos aanwezig.

Iedereen draagt onvoltooide situaties met zich mee. Karma. Zij wachten op hun oplossing. Dit deel van karma kan worden gezien als opdrachten uit het verleden die nog niet, of slechts gedeeltelijk, werden uitgevoerd. Zij dwingen de persoonlijkheid tot activiteit, zodat zij ervaring kan opdoen. En toch, in die dagelijkse worsteling, wordt het verschil tussen beide levensvelden scherper omljnd; wordt de keuze tussen beide steeds gemakkelijker te zien. Die onvoltooide situaties die opgeslagen liggen in karma, zijn de dynamische zaden van denken en handelen. Zij zijn vruchten van vele incarnaties. Verwacht er geen morele of spirituele doelen bij; zij willen zich alleen maar in daden uitdrukken. Zo wekt het aurisch veld gedachten en gevoelens op en bepaalt daardoor de uitkomst: de handeling. Voor iedereen zijn die karmazaden anders van samenstelling, hebben zij een andere kleur, een ander resultaat. Maar naar hun aard zijn zij gelijk: tegengesteld aan de nieuwe ziel.

De persoonlijkheid wordt bepaald door de polaire krachtcentra van het aurisch veld, samen met de inbreng van het genetische materiaal van de ouders. Samen met het stoffelijk lichaam is het aurisch wezen in het aardse levensveld ‘vader’ en ‘moeder’ van de persoonlijkheid. Wellicht wordt nu ook duidelijk, waarom Jezus zei: «Wie zijn vader en moeder meer liefheeft dan mij, is mij niet waardig.» Het is de nieuwe ziel die, ge-

voed door de Christuskracht, het bewustzijn kan vernieuwen. Door haar werking worden de krachten van de natuurziel uitgeschakeld en vervangen. Zij worden doordrongen door de kracht van de Eeuwigheid.

Bijzonder is in dit verband, dat de rein geworden, eenvoudig geworden, stil geworden mens zeer helder en duidelijk de glans, de straling van die eeuwigheidskracht kan ondergaan, maar dat geen enkele astrale beroering van de aardse natuur zich ermee kan verbinden! Het is deze verandering waarop wordt gedomd als er in mythen wordt gesproken over een pantser of schild, dat de strijder beschermt tegen allerlei aanvallen.

DE NIEUWE ASTRALE LICHTKRACHT

De nieuwe ziel leeft in en door volkomen zuivere krachten uit de goddelijke wereld. Deze harmonische krachten vermengen zich nooit met de zo gemêleerde substanties van de wereld. Daarom kan het zijn dat iemand die iets van deze zuivere toestand mag ervaren, zich als in een heerlijk geluk verheven voelt. Op dergelijke momenten ondergaat hij, wellicht slechts heel even, de ware betekenis van begrippen als waarheid, vreugde of liefde. En hoe schrijnend duidelijk herkent hij dan de flauwe imitaties van deze drie machtige vermogens in de wereld van de twee polen! Een zekere weemoed bevangt de kandidaat als hij zijn dagelijks leven weer moet oppakken. Immers, daar komt hij niets – of nauwelijks iets – van die verheven levensstaat tegen! Het verschil tussen het geluk van de nieuwe en de dufheid van de oude wereld doet wel eens pijn en kan een mensziel zeer diep raken. Dat kan een diep ingrijpende ervaring zijn, een impuls om verder te zoeken.

Zo komt het microkosmische levensveld ‘op orde’ en alles verkrijgt langzaam maar zeker de plaats die het toebehoort.

De Tempel die de oude stal moet vervangen, zal steen voor steen moeten worden opgericht. De hoeveelheid overleg, geduld en inzicht die hierbij nodig is, kan men moeilijk overschatten. Steeds opnieuw is nuchter inzicht in de eigen toestand vereist.

De nieuwe Lichtkracht leidt de mens tot die toestand van innerlijk evenwicht, waarin het bewustzijn zich kan oriënteren en een zekere helderheid verkrijgt, die nodig is om de volgende stap te doen. De mens leert de zuivere zielenkrachten die hij ontvangt te gebruiken. Ook als zijn gewone denk- en handelingspatronen zich hiertegen verzetten. Het kan moeilijk worden, als wellicht vrienden zich van hem afkeren, omdat hij hun opwindingen niet meer deelt. Maar anderen zullen juist verrast zijn door de opvallend evenwichtige nieuwe levenshouding. Het gevolg is, dat de krachtconcentraties uit het aurisch veld niet langer over de gehele persoonlijkheid kunnen beschikken. Eerst wordt er een klein gebied vrijgemaakt, maar langzaam worden de fluisteringen van de stem van de stilte sterker en beter te onderscheiden. Heel het leven gaat zich afstemmen op de energie van het nieuwe levensveld. Immers, nu het hart is aangeraakt door de goddelijke Liefde, kan de mens niet anders meer! Het is die kracht, die het gehele microkosmische stelsel loutert en doet openbloeien; zoals het licht van de zon de schoonheid van de bloesem openbaart. En heel het wezen leert inniger samenwerken met de nieuwe ziel in haar zegenrijke activiteit en arbeid.

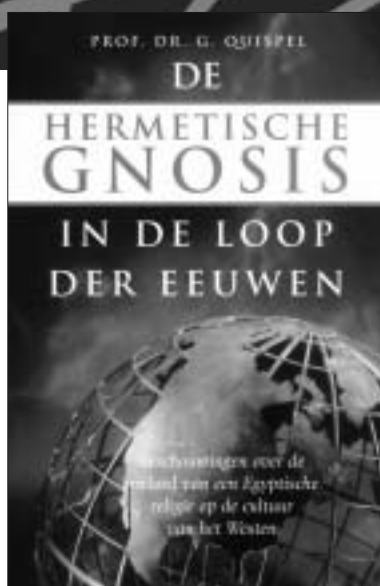
In deze nieuwe levenshouding veranderen alle zielenfuncties en alle waarden ten opzichte van de wereld, de eigen persoonlijkheid, het eigen karakter. De mens ondergaat, wéét op een gegeven moment dat hij een cel is in het wereldlichaam. In de Ware Mensheid. Vol vreugde begrijpt hij het belang van zijn bijdrage aan de groei

van dat grote lichaam en hij staat volledig in de harmonie waarin alle actieve zielen uitzien naar de Geest.

De verten van het scheppingsveld openen zich voor het innerlijk oog. Duidelijk wordt, hoezeer de gevallen natuur op haar verlossing wacht; in de mens, en in de gehele schepping. De nieuwe ziel heeft haar weg herkend. Zij neemt de leiding op de weg naar de goddelijke oorsprong. Maar zij stelt niet alleen eisen zonder compromis, zij zal ook altijd de energie geven om deze uit te voeren en aangeven hoe te handelen. Zij schenkt kracht en verlangt de op dat moment mogelijke daad. De persoonlijkheid gaat geheel en al op in de nieuwe ziel; een helder bewustzijn, een zeker gevoel en een wil die zich voegt in de wil van het Al zijn het gevolg. Zo bereidt de zielenmens zich voor op de bekroning van zijn weg. Want hierna zal, door de hernieuwde binding met de krachten van de Geest, een nieuwe mens ontstaan. Als volmaakte eenheid van Geest, ziel en lichaam.

Vraag: «Wat is het verschil tussen een esoterische leer en een exoterische leer?»

Antwoord: «De esoterische leer wordt in Boeddha's leer de Leer des Harten genoemd, de exoterische school de Leer van het Oog. Het begrip esoterie duidt dan op een innerlijke leer, op de krachten en machten achter de verschijnselen. De exoterische leer houdt zich bezig met de buitenkant der dingen; dat wat de mens met zijn stofelijke zintuigen kan waarnemen. De derde, hier nog niet genoemde leer, is die van de Gnosis. Dat is de leer die de weg aangeeft van de ontwikkeling van de Roos des Harten tot een nieuwe bezieling. Die nieuwe bezieling of nieuwe ziel wordt uiteindelijk bekroond door indaling van de Geest Gods. Dat gnostieke pad is de brug tussen de dialectiek, de wereld waarin wij leven, en de statica, het Koninkrijk Gods.»

DE HERMETISCHE GNOSIS IN DE LOOP DER EEUWEN

PROF. DR. G. QUISPTEL

De Hermetische Gnosis, die zou zijn gebaseerd op de oeroude mysteriën van Hermes Trismegistus (de Egyptische god Thoth), was een kosmische religie die op persoonlijke ervaring beruiste. De oerwijsheid van Hermes Trismegistus beïnvloedde, zo nam men in de Oudheid aan, de inzichten van Mozes en Plato.

In werkelijkheid, zo is door recent wetenschappelijk onderzoek vastgesteld, is de Hermetische literatuur veel later ontstaan binnen een geheim genootschap in Alexandrië waarvan Egyptenaren, Grieken en joden lid waren. Deze 'loge' kende verschillende graden van inwijding en rituelen, zoals een doop, een heilig avondmaal en een vredeskus, en vormde de voedingsbodem voor de zeventien traktaten van het Corpus Hermeticum en de Asclepius. Deze geschriften hadden grote invloed op o.a. Pico della Mirandola, Mozart, William Blake, Goethe, Rudolf Steiner, C.G. Jung en J. van Rijckenborgh.

In dit boek schrijven achttien wetenschappelijke onderzoekers op heldere, voor ieder begrijpelijke wijze over de verschillende aspecten van de Hermetische Gnosis en de invloed van deze religie op onze cultuur. Hun bijdragen worden van een inleiding voorzien door de Gnosis-kenner Prof. Dr. Gilles Quispel.

De Hermetische Gnosis in de loop der eeuwen is een gezaghebbende, zeer leesbare bron van informatie over een belangrijke religieuze en artistieke stroming, die nog altijd niet voldoende is onderkend.

Paperback 672 blz.; € 35,50; ISBN 90 6732 284 9. Vierde druk. Verschijnt oktober 2003.

ROZEKRUIS PERS
Bakenessergracht 5
2011 JS Haarlem
Tel.(023) 5323852
www.rozekruispers.com

INTERSENTIA (België)
Churchillaan 108
B-2900 Schoten
Tel.(03) 6801550
mail@intersentia.be